

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL X SKUNDO NR. 5D-2025/2.1-1638 PRIEŠ LIETUVOS KALĖJIMŲ TARNYBOS ŠIAULIŲ KALĖJIMĄ IR LIETUVOS KALĖJIMŲ TARNYBĄ

2026-06-16 Nr. PA-78

Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Seimo kontrolierė 2025 m. gruodžio 11 d. gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą (2025 m. gruodžio 31 d., 2026 m. sausio 14 d. ir vasario 20 d. skundą papildančią informaciją) dėl Lietuvos kalėjimų tarnybos Šiaulių kalėjimo (toliau – Šiaulių kalėjimas) ir Lietuvos kalėjimų tarnybos (toliau – LKT) pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjo skundus, susijusius su nesudaroma galimybe pasiskiepyti nuo gripo, nesudaroma galimybe maisto papildus, vaistinius preparatus ir gydytojo rekomenduotas medicinos priemonės pirkti iš vaistinės „Apotheka“, nesudaroma galimybe nusipirktą maistą pasišildyti, laikyti maistą šaldytuve, netinkama apiprekinimo tvarka, nesudaroma galimybe skambinti po 19.30 val., ilgiau naudotis ribota interneto prieiga (toliau – RIP), nesudaroma galimybe išpažinti islamo tikėjimą ir naudotis biblioteka, neužtikrinamu privatumu bendraujant su advokatais, nesudaroma galimybe pasinaudojus kirpėjo paslaugomis išsiplauti galvą, taip pat dėl to, kad išdalintoje atmintinėje nurodyta informacija apie galimybes išsiskalbti viršutinius drabužius neatitinka faktinių sąlygų (toliau – Skundas).

2. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad:

2.1. 2025 m. spalio 8 d. Sveikatos apsaugos ministerijai pateikė 2 skundus dėl Šiaulių kalėjime nesudaromos galimybės pasiskiepyti nuo gripo ir kt. Juose nurodė, kad kiti LKT kalėjimai siūlo pasiskiepyti nemokamai. Pareiškėjo skundus Sveikatos apsaugos ministerija persiuntė nagrinėti pagal kompetenciją LKT. LKT 2025 m. spalio 28 d. Pareiškėjui pateikė atsakymą, kuriame pažymėjo, kad jis nepatenka į asmenų, kurie skiepijami nemokamai, grupę, tačiau neatsakė dėl galimybės pasiskiepyti savo lėšomis.

2.2. 2025 m. lapkričio 8 d. Sveikatos apsaugos ministerijai pateikė skundą, kuriame nurodė, kad Šiaulių kalėjimui buvo pateikęs 4 prašymus įsigyti iš vaistinės „Apotheka“ higienos priemonių, vitaminų, vaistų, peties teipą ir kt., tačiau Šiaulių kalėjimo viršininkas nurodė šias prekes pirkti iš kalėjime prekiaujančios UAB „Lobby Baltic“, nors ši bendrovė tokias prekes parduoda 2–3 kartus brangiau negu vaistinė „Apotheka“, kuri taiko nuolaidas. Be to, kituose LKT kalėjimuose sudaroma galimybė pirkti minėtoje vaistinėje.

Pareiškėjo skundą Sveikatos apsaugos ministerija persiuntė nagrinėti pagal kompetenciją LKT. LKT 2025 m. gruodžio 4 d. Pareiškėjui pateikė atsakymą ir paaiškino, kad maisto papildai, vaistiniai preparatai ir gydytojo rekomenduotos medicinos priemonės gali būti perkami tik iš kalėjime prekiaujančios UAB „Lobby Baltic“ parduotuvės, bet 4 konkretūs Pareiškėjo prašymai įsigyti reikiamų prekių nebuvo išnagrinėti, o Pareiškėjas iki šiol negali įsigyti gydytojų rekomenduojamų priemonių.

2.3. 2025 m. spalio 2 d. Šiaulių kalėjimo viršininkui pateikė skundą, susijusį su apiprekinimo tvarka, nesudaroma galimybė nusipirktą maistą pasišildyti mikrobangų krosnelėje, laikyti maistą šaldytuve, galimybė skambinti ir po 19.30 val., galimybė ilgiau naudotis RIP.

Šiaulių kalėjimo viršininkas 2025 m. spalio 20 d. Pareiškėjui pateikė atsakymus (Nr. SA-24-37 ir Nr. SN-24-1045), kuriuose nurodyti teisės aktai, tačiau į prašymų esmę neįsigilinta ir problemos neišspręstos. Dėl gautų atsakymų Pareiškėjas 2025 m. spalio 27 d. pateikė skundą LKT.

2025 m. lapkričio 20 d. Pareiškėjui pateiktame LKT rašte tik pakartota Šiaulių kalėjimo atsakymuose nurodyta informacija, o skunde nurodytos aplinkybės nebuvo nagrinėtos.

2.4. 2025 m. spalio 29 d. lygių galimybių kontrolieriui pateikė skundą dėl nesudarytos galimybės išpažinti islamo tikėjimą ir naudotis biblioteka.

Pareiškėjo skundą lygių galimybių kontrolierius persiuntė nagrinėti pagal kompetenciją LKT. LKT 2025 m. gruodžio 2 d. pateiktame atsakyme buvo cituojamas teisės aktas, tačiau nevertintos skunde nurodytos aplinkybės, neatsakyta į kitus Pareiškėjo prašymus (2025 m. spalio 7 d., LKT reg. Nr. RV-24-6528 ir 2025 m. lapkričio 7 d., LKT reg. Nr. RV-24-6628), taip pat nenurodyta priežastis, dėl kurios jis nebuvo nuvestas į biblioteką.

2.5. Šiaulių kalėjime taksofonai įrengti priešais kamerų duris arba vartus, o jų šoninės sienelės neapsaugo nuo triukšmo, todėl sunku susikalbėti, be to, bendraujant telefonais advokatais neužtikrinamas privatumas. Pareiškėjo prašymas leisti skambinti advokatui naudojantis interneto telefonija nebuvo patenkintas.

2.6. Šiaulių kalėjimas sudaro galimybę apsikirti tik vieną kartą per mėnesį ir kerpama ne dušo diena, todėl po kirpyklos negalima išsiplauti galvos.

2.7. Šiaulių kalėjime nuteistiesiems išdalintoje atmintinėje pateikta informacija apie galimybes išsiskalbti viršutinius drabužius neatitinka faktinių sąlygų.

TYRIMO IŠVADOS

3. Tyrimo metu 2025 m. gruodžio 19 d. ir 2026 m. kovo 10 d. Seimo kontrolierė kreipėsi į LKT, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

4. Seimo kontrolierė gavo LKT 2026 m. sausio 22 d. raštą Nr. 1S-430 ir 2026 m. kovo 25 d. raštą Nr. 1S-2021 (1 priedas).

5. Tyrimui aktualus teisinis reguliavimas, įtvirtintas Europos Tarybos Ministrų komiteto 2006 m. sausio 11 d. rekomendacijose Nr. R(2006)2 „Dėl Europos kalėjimų taisyklių“ (toliau – Europos kalėjimų taisyklės), Bausmių vykdymo kodekse, Bausmių vykdymo sistemos įstatyme, Seimo kontrolierių įstatyme, Viešojo administravimo įstatyme, Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklės), Lietuvos higienos normoje HN 134:2015 „Laisvės atėmimo vietų ir teritorinių policijos įstaigų areštinių sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintoje sveikatos apsaugos ministro 2015 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. V-908 (toliau – Higienos norma), Laisvės atėmimo vietų įstaigos vidaus tvarkos taisyklėse, patvirtintose teisingumo ministro 2022 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1R-444 (toliau – Vidaus tvarkos taisyklės), Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos direktoriaus 2022 m. rugpjūčio 8 d. įsakyme Nr. V-285 „Dėl Maisto papildų, leidžiamų įsigyti laisvės atėmimo vietų įstaigų parduotuvėse, sąrašo patvirtinimo“, Laisvės atėmimo vietų įstaigų parduotuvėse parduodamų prekių kainų kontrolės taisyklėse, patvirtintose Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos direktoriaus 2020 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-133 (toliau – Taisyklės), Laisvės atėmimo vietų įstaigose laikomų suimtųjų ir nuteistųjų skambinimo ir kalbėjimo telefonu bei naudojimosi interneto telefonija tvarkos apraše, patvirtintame

Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos direktoriaus 2018 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. V-430 (toliau – Aprašas), Resocializacijos skyrių veiklos tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos kalėjimų tarnybos direktoriaus 2024 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V-446 (toliau – Resocializacijos skyrių veiklos tvarkos aprašas), Naudojimosi Šiaulių kalėjimo bibliotekos paslaugomis tvarkos apraše, patvirtintame Šiaulių kalėjimo viršininko 2023 m. gegužės 15 d. sprendimu Nr. VO-24-25 (toliau – Naudojimosi Šiaulių kalėjimo bibliotekos paslaugomis tvarkos aprašas), ir teismų praktika, suformuota Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau ir – LVAT) jurisprudencijoje, bei Seimo kontrolierių darbo praktika pateikiami 2, 3 ir 4 prieduose.

6. Atsižvelgiant į tyrimo metu analizuotą informaciją (1 priedas) ir taikomą teisinį reguliavimą (2 priedas), išvados pateikiamos išskiriant šias dalis:

- 6.1. dėl galimybės pasiskiepyti nuo gripo;
- 6.2. dėl skundo, susijusio su nesudaroma galimybe vaistus, vitaminus, medicinos priemones, higienos prekes pirkti vaistinėje „Apotheka“, nagrinėjimo;
- 6.3. dėl skundų, susijusių su nesudaroma galimybe pasišildyti nusipirktą maistą, produktus laikyti šaldytuve, netinkama apiprekinimo tvarka, nagrinėjimo;
- 6.4. dėl galimybės skambinti po 19.30 val. ir kiekvieną dieną naudotis RIP;
- 6.5. dėl skundo, susijusio su galimybe išpažinti islamo tikėjimą ir naudotis biblioteka, nagrinėjimo;
- 6.6. dėl privatumo bendraujant su advokatais užtikrinimo;
- 6.7. dėl galimybės išsiplauti galvą pasinaudojus kirpėjo paslaugomis;
- 6.8. dėl informacijos apie galimybę išsiskalbti viršutinius drabužius suteikimo.

Dėl galimybės pasiskiepyti nuo gripo

7. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad 2025 m. spalio 8 d. Sveikatos apsaugos ministerijai pateikė 2 skundus dėl Šiaulių kalėjime nesudaromos galimybės pasiskiepyti nuo gripo. Pareiškėjas nurodo, kad kituose LKT kalėjimuose sudaroma galimybė pasiskiepyti nemokamai. Jei Šiaulių kalėjime tokia galimybė nesudaroma, Pareiškėjas prašė leisti pasiskiepyti savo lėšomis.

Sveikatos apsaugos ministerija skundus persiuntė nagrinėti pagal kompetenciją LKT. LKT Pareiškėjui pateiktame atsakyme pažymėjo, kad jis nepatenka į asmenų, kurie skiepijami nemokamai, grupę, tačiau dėl galimybės pasiskiepyti savo lėšomis neatsakė.

8. Skundo tyrimo metu LKT informavo Seimo kontrolierę, kad, patikrinus dokumentų valdymo bendrąją informacinę sistemą, nenustatyta, kad Pareiškėjas laikotarpiu nuo 2025 m. rugsėjo 1 d. iki gruodžio 31 d. būtų kreipęsis dėl galimybės pasiskiepyti nuo gripo (1 priedo 1.1 papunktis).

LKT nurodė, kad 2025 m. spalio 8 d. gavo Sveikatos apsaugos ministerijos persiųstus Pareiškėjo skundus. Juose nebuvo prašoma leisti pasiskiepyti savo lėšomis. Kadangi Pareiškėjas neišreiškė pageidavimo gauti informaciją apie galimybę pasiskiepyti savo lėšomis, tokia informacija 2025 m. spalio 28 d. jam pateiktame atsakyme nebuvo pateikta. Jei Pareiškėjas pageidautų pasiskiepyti savo lėšomis, jis turėtų pateikti atskirą prašymą. Kiekvienas prašymas dėl skiepavimo savo lėšomis nagrinėjamas individualiai (1 priedo 1.2 papunktis).

9. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad viename iš Pareiškėjo nurodytų Sveikatos apsaugos ministerijai pateiktų skundų keliama problema dėl galimai sulūžusio ūgiui ir svoriui matuoti skirtu aparatu, o kitame – dėl neužtikrinamos galimybės pasiskiepyti nuo gripo. Pastarajame skunde keliamas klausimas dėl galimai Šiaulių kalėjimui neskiriamo finansavimo gripo vakcinoms įsigyti, tačiau nenurodyta, kad Pareiškėjas būtų kreipęsis dėl

skiepijimo savo lėšomis, o jo prašymas nebūtų tenkintas. Skunde taip pat nėra prašoma paaiškinti, ar ir kaip galėtų pasiskiepyti savo lėšomis (1 priedo 1.4 ir 1.5 papunkčiai).

LKT į Pareiškėjo skundus atsakė per teisės aktuose nustatytą terminą, rašte pateikė konkrečius ir argumentuotus atsakymus į abiejuose skunduose keliamus klausimus, nurodė apskundimo tvarką.

Kaip minėta, Skundo tyrimo metu LKT nurodė, kad, jeigu Pareiškėjas pageidautų pasiskiepyti savo lėšomis, jis turėtų pateikti prašymą ir dėl jo būtų priimtas individualus sprendimas. LKT taip pat pateikė pavyzdį, kaip tokio pobūdžio klausimas buvo išspręstas gavus kito laisvės atėmimo bausmę atliekančio asmens prašymą.

Skundo tyrimo metu LKT pateiktais Seimo kontrolierei duomenimis, Pareiškėjas, prieš pateikdamas Sveikatos apsaugos ministerijai skundą dėl nesudaromos galimybės pasiskiepyti nuo gripo, prašymų ar skundų šiuo klausimu nėra teikęs. Pats Pareiškėjas taip pat nenurodė Seimo kontrolierei jokių kitų jo teiktų kreipimųsi (be minėtų ministerijai teiktų skundų) į Šiaulių kalėjimą arba LKT dėl galimybės pasiskiepyti savo lėšomis, todėl nėra duomenų, kad toks jo prašymas būtų buvęs teiktas ir neišnagrinėtas arba kad jam nebūtų pateikti motyvuoti paaiškinimai, kodėl prašymas negali būti tenkinamas.

10. Atsižvelgiant į tai, kas paminėta, Pareiškėjo Skundo dalis dėl nesudaromos galimybės pasiskiepyti nuo gripo, laikytina nepagrįsta.

Dėl skundo, susijusio su nesudaroma galimybe vaistus, vitaminus, medicinos priemones, higienos prekes pirkti vaistinėje „Apotheka“, nagrinėjimo

11. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad Šiaulių kalėjimui prieš 2–3 mėnesius pateikė 4 prašymus įsigyti iš vaistinės „Apotheka“ higienos priemonių, dantų šepetėlių, vitaminų, vaistų, peties teipą ir kt., bet prekių nesulaukė. Dėl to 2025 m. lapkričio 8 d. Sveikatos apsaugos ministerijai pateikė skundą, kuriame, be kita ko, nurodė, kad kituose LKT kalėjimuose sudaroma galimybė pirkti šioje vaistinėje, tačiau Šiaulių kalėjimo viršininkas nurodo pirkti iš kalėjime prekiaujančios UAB „Lobby Baltic“, nors ši bendrovė minėtas prekes parduoda 2 ar 3 kartus brangiau nei vaistinė „Apotheka“.

Pareiškėjas nurodo, kad Sveikatos apsaugos ministerijos persiūsto Pareiškėjo skundo LKT tinkamai neišnagrinėjo ir jis vis dar negali įsigyti tiek burnos higienos, tiek peties teipavimo priemonių.

12. Nuteistiesiems (išskyrus nuteistuosius, atliekančius Bausmių vykdymo kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą drausminę nuobaudą), be kita ko, leidžiama įsigyti ir laisvės atėmimo vietų įstaigoje turėti vaistinių preparatų, kuriais Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos viršininko nustatyta tvarka leidžiama prekiauti vaistinių preparatų mažmeninės prekybos įmonėms, vitaminų, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus patvirtintame sąraše nurodytų maisto papildų ir gydytojo rekomenduotų medicinos priemonių (2 priedo 2.7 papunktis).

Uždaro ir pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietose bausmę atliekančių nuteistųjų apsipirkimą organizuoti pavesta laisvės atėmimo vietų įstaigai (2 priedo 2.1 papunktis).

Laisvės atėmimo vietų įstaigų parduotuvėse, be kita ko, turi būti prekiaujama laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus patvirtintame sąraše nurodytais maisto papildais (2 priedo 2.8 papunktis).

Europos kalėjimų taisyklės įpareigoja kalinių apsipirkimą organizuoti taip, kad laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji turėtų galimybę nusipirkti ar kitaip įsigyti prekių ne didesnėmis kainomis, nei jos yra laisvėje (2 priedo 1 punktas).

Laisvės atėmimo vietų įstaigose veikiančiose parduotuvėse parduodamų prekių kainų kontrolės tvarka nustatyta Taisyklėse (2 priedo 2.9 papunktis). Jose nustatyta, kad laisvės atėmimo vietų įstaigoje laikomų nuteistųjų ir suimtųjų apiprekinimo paslaugų teikimo sutartyje, be kita ko, turi būti nuostata, užtikrinanti, kad paslaugos teikėjo nustatytos kainos

prekėms, kurios nėra įtrauktos į sutartį, neviršytų daugiau kaip 15 procentų tų pačių savybių prekių kainų, palyginus su Lietuvos Respublikos teritorijoje registruotos ir jos teritorijoje prekiaujančios UAB „Barbora“ internetinės parduotuvės (www.barbora.lt) maisto ir kitų prekių kainomis.

Taisyklėse taip pat nustatyta, kad laisvės atėmimo vietų įstaigų parduotuvėse parduodamų prekių kainos turi būti tikrinamos ne rečiau kaip kartą per mėnesį. Šių parduotuvių prekių kainų kontrolę atlieka šių įstaigų direktorių sudarytos komisijos. Tikrinamos atsitiktine tvarka atrinktos parduodamų prekių (ne mažiau kaip 20 pozicijų), dėl kurių dažniausiai gaunami skundai, kainos. Vertinama, ar prekių kainos neviršija šių prekių kainų, nurodytų sutartyje, taip pat ar prekių, kurios nėra įtrauktos į sutartį, kainos neviršija daugiau kaip 15 procentų tų pačių savybių prekių kainų, palyginus su UAB „Barbora“ internetinės parduotuvės kainomis. Neradus tapačios prekės, lyginamos atitinkamai tų pačių savybių ir to paties mato vieneto mažiausios prekių kainos.

13. Skundo tyrimo metu LKT pateikė Seimo kontrolierei Pareiškėjo nurodyto skundo Sveikatos apsaugos ministerijai kopiją ir skunde nurodytų keturių Pareiškėjo prašymų kopijas bei atkreipė dėmesį į tai, jog du prašymai yra nesusiję su medikamentų ar medicininių priemonių įsigijimu, vieno prašymo (įsigyti vaistą „Theraflu“) pats Pareiškėjas po kelių dienų paprašė nebevykdyti, nes pasveiko, o 2025 m. spalio 7 d. pateiktas prašymas įsigyti dantų pastą ir dantų šepetėlį „Paradontax“ buvo pateiktas formoje, skirtoje daiktų, neužsakomų per parduotuvę, įsigijimui. Pareiškėjui žodžiu paaiškinta, jog dėl dantų pastos ir šepetėlio įsigijimo prašymas turi būti teikiamas formoje, skirtoje prekėms įsigyti per apiprekinimo paslaugą kalėjime teikiančią įmonę. Pareiškėjas atsisakė pateikti tinkamą prašymą, todėl prekės nebuvo užsakytos. Nė viename minėtų keturių prašymų nebuvo nurodyta, kad prekes pageidaujama įsigyti tik iš vaistinės „Apotheka“ (1 priedo 1.7 ir 2.6 papunkčiai).

14. Skundo tyrimo metu Seimo kontrolierei susipažinus su Pareiškėjui pateiktu LKT atsakymu į Sveikatos apsaugos ministerijos persiūtą skundą nustatyta, kad LKT rašte nepasisakyta dėl Pareiškėjo nurodytų keturių prašymų.

Viešojo administravimo subjektas, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje taip pat privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, tarp jų – įstatymo viršenybės ir išsamumo principų. Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintas išsamumo principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį (2 priedo 2.4 papunktis). Viešojo administravimo subjekto (šiuo atveju – LKT) sprendime turi būti atsakyta į visus pareiškėjo keliamus klausimus, o jei prašoma informacija nepateikiama, turi būti nurodytos priežastys, kodėl tai negali būti padaryta.

Taigi, nors nė viename iš Pareiškėjo nurodytų keturių prašymų nėra prašoma, kad tam tikros prekės būtų nupirktos iš vaistinės „Apotheka“, kaip nurodo Pareiškėjas, o du iš jų net nesusiję su vaistinėje įsigijamomis prekėmis (prašoma papildyti taksofono kortelę, padaryti bylos dokumentų kopijas), laikantis Viešojo administravimo įstatyme nustatytų reikalavimų ir gero viešojo administravimo principų, šios aplinkybės, įskaitant argumentuotą paaiškinimą, kodėl prašymas įsigyti dantų pastą ir šepetėlį turi būti pateiktas formoje, skirtoje prekėms įsigyti per apiprekinimo paslaugą kalėjime teikiančią įmonę, turėjo būti nurodytos ir Pareiškėjui teikiamame atsakyme.

15. Pareiškėjui pateiktame LKT atsakyme nurodyta, kad vitaminai, maisto papildai ir vaistiniai preparatai nėra įtraukti į prekių, kurioms LKT ir apiprekinimo paslaugą kalėjime teikiančios įmonės sutartyje nustatytos konkrečios kainos, sąrašą. Taip pat nurodyta, kad vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų kainos nustatomos pagal vidutinę statistinę kainą

ir jos neturi viršyti daugiau kaip 15 proc. Be to, pažymėta, kad parduodamų prekių asortimentą ir jų kainas nuolat tikrina LKT Turto valdymo skyriaus specialistai (1 priedo 1.9 papunktis).

16. Skundo tyrimo metu Seimo kontrolierei paprašius LKT paaiškinti, kaip apskaičiuojamos vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų vidutinės statistinės kainos, ir pateikti atliktų kainų patikrinimų įrodymus, LKT pateikė vienas kitam prieštaraujančius apiprekinimo paslaugą kalėjime teikiančios įmonės pateiktus paaiškinimus (1 priedo 2.7 papunktis). Paskutiniame jų nurodyta, kad jokiam teisės akte nėra nustatyta, kad turi būti patvirtintas prekybos įmonių (vaistinių), kurių kainos turi būti naudojamos kainų apskaičiavimui, sąrašas, ir tokio sąrašo nėra. Taip pat nenurodyta, iš kurios vaistinės paslaugos teikėjas privalo užsakyti prekes. Pažymėta, kad vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų kainų apskaičiavimui yra naudojamos UAB „Gintarinė vaistinė“ taikomos kainos. Taip pat nurodyta, kad vaistiniams preparatams, vitaminams ir maisto papildams, kurių nėra internetinės parduotuvės barbora.lt asortimente, 15 proc. antkainis nėra taikomas. Seimo kontrolierei pateiktame LKT paaiškinime nurodyta, kad, atsižvelgiant į tai, atliekant kalėjime veikiančioje parduotuvėje parduodamų prekių kainų patikrinimus, vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų, neįtrauktų į sutartį, kainos nėra tikrinamos, o higienos prekių (dantų šepetėlių, dantų pastos) kainos tikrinamos, „ar jos neviršija numatytų sutartyje“ (1 priedo 1.7 ir 2.7 papunkčiai).

Ši Seimo kontrolierei pateikta informacija rodo, kad LKT rašte Pareiškėjui nurodyta informacija, jog vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų kainos nustatomos pagal vidutinę statistinę kainą ir šių prekių kainas nuolat tikrina LKT Turto valdymo skyriaus specialistai, neatitinka Seimo kontrolierei pateiktos informacijos.

17. Vadovaujantis Taisyklių nuostatomis (2 priedo 2.9 papunktis), kalėjime veikiančioje parduotuvėje visų prekių kainos, kurios nėra nustatytos LKT ir apiprekinimo paslaugą kalėjime teikiančios įmonės sutartyje, neturi viršyti daugiau kaip 15 procentų tų pačių savybių prekių kainų minėtoje UAB „Barbora“ internetinėje parduotuvėje.

Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos direktoriaus įsakymu yra patvirtintas sąrašas maisto papildų, kuriais privalo prekiauti laisvės atėmimo vietų įstaigų parduotuvės (2 priedo 2.8 papunktis).

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad daugumos į minėtą sąrašą įtrauktų maisto papildų nėra internetinės parduotuvės barbora.lt asortimente. Be to, net ir labai mažai savo sudėtimi besiskiriančių vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų kainos tiek internetinėje parduotuvėje barbora.lt, tiek apskritai rinkoje labai skiriasi, o neturint specialių farmakologijos žinių, nustatyti, ar tam tikrus vaistinius preparatus galima laikyti tas pačias savybes turinčiais analogais, yra sudėtinga.

Taisyklėse, skirtose kontroliuoti laisvės atėmimo vietų įstaigų parduotuvėse nuteistiesiems ir suimtiesiems parduodamų prekių pardavimo kainas, nėra išimčių, numatančių, kad tam tikrų prekių kainos nėra ribojamos ir tikrinamos. Tačiau, kaip minėta, LKT pateiktais duomenimis, laisvės atėmimo vietų įstaigoje prekiaujanti įmonė vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų kainų apskaičiavimui naudoja savo nuožiūra pasirinktos vaistinės (UAB „Gintarinė vaistinė“) taikomas kainas, o LKT, atlikdama kainų patikrinimus, vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų kainų netikrina.

18. Atsižvelgiant į tai, kas paminėta šioje pažymos dalyje, darytina išvada, kad:

18.1. Šiaulių kalėjime prekiaujanti įmonė, nustatydama vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų kainas, nesivadovauja Taisyklių ir sutarties su LKT nuostatomis, todėl nėra užtikrinama, kad šių prekių kainos neviršytų Taisyklėse ir sutartyje nustatyto ribojimo;

18.2. LKT, netikrindama laisvės atėmimo vietų įstaigoje veikiančioje parduotuvėje parduodamų vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų kainų, nekontroliuoja šių prekių kainų ir neužtikrina, kad būtų laikomasi Taisyklių ir sutarties nuostatų;

18.3. LKT atsakyme Pareiškėjui į Sveikatos apsaugos ministerijai adresuotą jo skundą pateikta tikrovės neatitinkanti informacija, t. y., kad vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų kainos nustatomos pagal vidutinę statistinę kainą, o kainas nuolat tikrina LKT Turto valdymo skyriaus specialistai;

18.4. esamas reglamentavimas nėra tinkamas laisvės atėmimo vietų įstaigų parduotuvėse parduodamų vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų kainų reguliavimui, nes dauguma atvejų nėra galimybės šių prekių kainų palyginti su internetinės parduotuvės barбора.lt prekių kainomis.

19. Teisės aktuose (2 priedo 1 punktas ir 2.2 papunktis) įtvirtinta, o Seimo kontrolierė nuolat į tai atkreipia dėmesį, jog įkalinimo įstaigų pareigūnams keliami aukšti asmeniniai ir profesiniai reikalavimai, įskaitant teisės aktų, susijusių su personalo veikla, laikymąsi, kad jie geru pavyzdžiu galėtų daryti įtaką kaliniams ir įgytų jų pagarbą.

Skundo tyrimo metu nustatytos aplinkybės rodo, kad LKT pareigūnai tinkamai nevykdė Taisyklėse numatytos visų prekių kainų kontrolės, o atsakydami į Pareiškėjo skundą pateikė tikrovės neatitinkančią informaciją.

Tokia pareigūno veika, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (pvz., asmeniui pateikiama neteisinga informacija), laikytina biurokratizmu (2 priedo 2.3 papunktis).

20. Įvertinusi Skunde ir jo tyrimo metu pateiktą informaciją, Seimo kontrolierė konstatuoja, kad LKT, atsakydama į Sveikatos apsaugos ministerijos persiūtą Pareiškėjo 2025 m. lapkričio 8 d. skundą, atsakė ne į visus skunde keliamus klausimus, pateikė neteisingą informaciją, taigi nesilaikė įstatymo viršenybės, išsamumo, objektyvumo principų, elgėsi biurokatiškai, todėl Pareiškėjo Skundo dalis dėl netinkamai išnagrinėto skundo, susijusio su nesudaroma galimybe vaistus, vitaminus, medicinos priemones ir higienos prekes pirkti vaistinėje „Apotheka“, pripažįstama pagrįsta.

21. Kadangi Skundo tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktoje informacijoje LKT iš esmės atsakė į Pareiškėjo skunde Sveikatos apsaugos ministerijai keltus klausimus ir iš LKT gauta informacija yra pateikta šioje pažymoje, Seimo kontrolierė neteiks rekomendacijos dėl minėto Pareiškėjo skundo pakartotinio nagrinėjimo. Tačiau LKT direktoriui rekomenduojama imtis priemonių, kad pareiškėjų skundai būtų nagrinėjami išsamiai, įvertinamos visos nurodytos aplinkybės, atsakymuose būtų pateikiama teisinga ir argumentuota informacija dėl visų skundo klausimų arba argumentuotai paaiškinama, kodėl prašoma informacija nepateikiama.

Įvertinusi Skunde ir jo tyrimo metu pateiktą informaciją bei šioje Skundo dalyje nurodytą aplinkybių vertinimui aktualų teisinį reguliavimą, Seimo kontrolierė rekomenduoja LKT direktoriui užtikrinti, kad būtų laikomasi Taisyklių nuostatų ir vykdoma Šiaulių kalėjimo teritorijoje prekiaujančios parduotuvės parduodamų visų prekių kainų kontrolė. Taip pat rekomenduojama įvertinti, ar esamas reglamentavimas yra tinkamas ir pakankamas, kad nuteistiesiems ir suimtiesiems būtų užtikrinta galimybė vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų įsigyti ne didesnėmis kainomis, nei laisvėje, ir, paaiškęjus, kad esamas reglamentavimas nėra tinkamas minėtų prekių kainų kontrolei, imtis priemonių, kad būtų atitinkamai pakeistas. Jei bus nustatyta, kad esamas reglamentavimas yra tinkamas, rekomenduojama nedelsiant patikrinti, ar Šiaulių kalėjimo teritorijoje prekiaujančios parduotuvės parduodamų vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų kainos nevirsija Taisyklėse ir apiprekinimo paslaugų teikimo sutartyje nustatytų ribojimų; patikrinimo akto kopiją pateikti Seimo kontrolieriui.

Dėl skundų, susijusių su nesudaroma galimybe pasišildyti nusipirktą maistą, produktus laikyti šaldytuve, netinkama apiprekinimo tvarka, nagrinėjimo

22. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad 2025 m. spalio 2 d. LKT Šiaulių kalėjimo viršininkui pateikė skundą dėl nesudaromos galimybės mikrobangų krosnelėje pasišildyti nusipirktą maistą ir laikyti maistą šaldytuve. Jei nėra galimybės to užtikrinti, reikia sudaryti sąlygas greitai gendančių produktų nusipirkti 2 kartus per savaitę. Pareiškėjas nurodo, kad gautame atsakyme pateiktos teisės aktų nuostatos, bet problema neišspręsta. LKT Šiaulių kalėjimo atsakymą Pareiškėjas apskundė LKT, tačiau LKT atsakyme tik perrašytas kalėjimo raštu pateiktas atsakymas, o aplinkybės nesiaiškintos.

23. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas skunde Šiaulių kalėjimo viršininkui skundėsi dėl to, kad kalėjime nesudaromos galimybės apsipirkti 2 kartus per savaitę ir nėra įrengtų patalpų su šaldytuvais, kuriuose būtų galima laikyti nusipirktą maistą (1 priedo 1.10 papunktis).

Šiaulių kalėjimas 2025 m. spalio 20 d. raštu pateikė Pareiškėjui atsakymą, kuriame paaiškino suimtųjų (nuteistųjų) apiprekinimo Šiaulių kalėjime tvarką, informavo, kad, nesudarant galimybės apsipirkti 2 kartus per savaitę ir kalėjimo gyvenamųjų patalpų neaprūpinant šaldytuvais, teisės aktų reikalavimai nėra pažeidžiami. Pažymėjo, kad „suintieji (nuteistieji) yra maitinami 3 kartus per dieną visaverčiu maistu, kuris atitinka teisės aktais nustatytas fiziologines mitybos normas, o papildomų maisto produktų įsigijimas laisvės atėmimo įstaigų parduotuvėje yra susijęs tik su nebūtinų nuteistųjų poreikių tenkinimu“ (1 priedo 1.11 papunktis).

Atkreiptinas dėmesys, kad Pareiškėjas skundėsi dėl to, kad kalėjime nėra įrengtų patalpų su šaldytuvais, tačiau Pareiškėjui pateiktame Šiaulių kalėjimo atsakyme pateiktas vertinimas dėl kalėjimų pareigos ir galimybės šaldytuvais aprūpinti gyvenamąsias patalpas. Dėl nesudaromos galimybės mikrobangų krosnelėje pasišildyti nusipirktą maistą atsakyme Pareiškėjui nebuvo pasisakyta, tačiau šis klausimas Pareiškėjo skunde ir nebuvo keliamas.

24. 2025 m. spalio 27 d. Pareiškėjas dėl Šiaulių kalėjimo atsakymų į jo skundus, įskaitant skundą dėl nesudaromos galimybės apsipirkti 2 kartus per savaitę ir neįrengtų patalpų su šaldytuvais, pateikė skundą LKT, kuriame papildomai keliamas klausimas dėl galimybės maistą pasišildyti mikrobangų krosnelėje.

LKT 2025 m. lapkričio 20 d. atsakyme Pareiškėjui dėl Šiaulių kalėjimo pateikto atsakymo konstatuota, kad Pareiškėjui buvo suteikta iš esmės visa aktuali informacija, susijusi su skunde išdėstytais klausimais, ir atsakymas atitinka Viešojo administravimo įstatyme nustatytus reikalavimus. Tačiau LKT neatkreipė dėmesio į tai, kad Pareiškėjo kreipimesi į Šiaulių kalėjimo viršininką skundžiamasi dėl neįrengtų patalpų su šaldytuvais (1 priedo 1.10 papunktis), o Šiaulių kalėjimo atsakyme paaiškinta tik dėl gyvenamųjų patalpų aprūpinimo šaldytuvais. Taigi, užuot atsakius į tai, dėl ko buvo skųstasi, LKT atsakyme dar kartą paaiškinta, kad „[...] nuteistiesiems atliekantiems laisvės atėmimo bausmę uždaro tipo bausmės atlikimo vietoje galimybė gyvenamojoje kameroje turėti šaldytuvą nėra numatyta“ (1 priedo 1.12 papunktis). Dėl Pareiškėjo skunde LKT papildomai keliamo klausimo dėl galimybės maistą pasišildyti mikrobangų krosnelėje, LKT pateiktame Pareiškėjui atsakyme nepasisakyta.

Skundo tyrimo metu LKT informavo Seimo kontrolierę, kad Šiaulių kalėjime yra mikrobangų krosnelės, skirtos nuteistiesiems (suintiesiems) maitinimo paslaugas teikiančios įmonės tiekiamam maistui pašildyti tais atvejais, kai pusryčių, pietų ar vakarienės metu jo temperatūra yra žemesnė nei nustatyta teisės aktuose, tačiau pasišildyti parduotuvėje nusipirkto maisto nuteistiesiems (suintiesiems) galimybės nėra. Kartu LKT pažymėjo, jog šiuo metu galiojantys teisės aktai nenumato reikalavimo įrengti mikrobangų krosneles bendro naudojimo ir gyvenamosiose patalpose (1 priedo 1.13 papunktis).

25. Kaip minėta, viešojo administravimo subjektai, rengdami atsakymus, privalo įvertinti pareiškėjo skundo turinį ir pateikti teisės aktų nuostatomis pagrįstą, aiškų ir argumentuotą atsakymą, kuriame būtų atsakyta į visus keliamus klausimus, o jei prašoma informacija nepateikiama, turi būti nurodytos priežastys, kodėl tai negali būti padaryta.

Įvertinus Pareiškėjo skundo Šiaulių kalėjimui turinį ir Šiaulių kalėjimo pareigūnų pateiktą atsakymą, Pareiškėjo skundo LKT turinį ir LKT pateiktą atsakymą, konstatuotina, kad Šiaulių kalėjimo ir LKT raštuose atsakyta ne į visus skunduose keliamus klausimus, taigi Pareiškėjui pateikti administraciniai sprendimai neatitinka Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintų išsamumo reikalavimų. Atsižvelgiant į tai, Pareiškėjo Skundo dalis dėl Šiaulių kalėjimo ir LKT pareigūnų netinkamai išnagrinėtų Pareiškėjo skundų, kiek tai susiję su juose keliamais klausimais dėl nesudaromos galimybės produktus laikyti šaldytuve ir pasišildyti nusipirktą maistą, pripažįstama pagrįsta.

Seimo kontrolierė LKT direktoriui rekomenduoja imtis priemonių, kad Pareiškėjui būtų pateiktas išsamus atsakymas, nurodant, kokie teisės aktai ir konkrečios jų nuostatos reglamentuoja Pareiškėjui skirtos bausmės atlikimo vietos tipo patalpų aprūpinimą inventoriumi (kiek tai susiję su bendro naudojimo patalpų, kuriomis gali naudotis nuteistieji, aprūpinimu šaldytuvais ir mikrobangų krosnelėmis). Taip pat, kaip minėta ankstesnėje šios pažymos dalyje, LKT direktoriui rekomenduojama imtis priemonių, kad pareiškėjų skundai būtų nagrinėjami išsamiai, įsigilinama į skundo turinį ir būtų pateikiami argumentuoti atsakymai į visus skundo klausimus arba argumentuotai paaiškinama, kodėl prašoma informacija nepateikiama.

26. Kartu pažymėtina, kad Seimo kontrolierė ir gyvenimo kokybę LKT kalėjimuose vertinę ekspertai ne kartą konstatavo, kad Lietuvos kalėjimuose vis dar išlieka aktuali juose maitinimo paslaugas teikiančių įmonių tiekiamo maisto prastos kokybės, skurdžios įvairovės problema. Tai sukelia poreikį nuteistiesiems (suihtiesiems) įsigyti maisto produktų už asmeninėse sąskaitose turimus pinigus. Atsižvelgusi į tai, Seimo kontrolierė LKT direktoriui rekomenduoja įvertinti galimybę Šiaulių kalėjime nuteistųjų (suihtųjų) apsipirkimą organizuoti taip, kad bent tų produktų, kurių pagal LKT ir apiprekinimo paslaugą kalėjime teikiančios įmonės sutartį turi būti parduotuvėje kiekvieną dieną, būtų galima nusipirkti 2 kartus per savaitę, arba sudaryti sąlygas nusipirktą maistą laikyti šaldytuve.

Dėl galimybės skambinti po 19.30 val. ir kiekvieną dieną naudotis RIP

27. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad Šiaulių kalėjimo viršininkui pateikė skundą dėl to, kad skambinti leidžiama tik iki 19.30 val., o naudotis RIP – tik iki 16.30 val., nesudaroma galimybė RIP naudotis savaitgaliais. Pareiškėjas nurodo, kad taip pat teikė prašymą, kad dėl didelio skaičiaus teisme nagrinėjamų bylų, kuriose jis dalyvauja, jam būtų leista RIP naudotis kiekvieną dieną, tačiau prašymai buvo ignoruojami. Šiaulių kalėjimo viršininko atsakyme pateiktos teisės aktų nuostatos, tačiau nesigilinta į esmę. Pareiškėjas atsakymą apskundė LKT, tačiau gautame atsakyme skundo aplinkybės nebuvo išnagrinėtos.

28. Teisės aktuose nustatyta, kad nuteistieji, išskyrus bausmę atliekančius atviro tipo bausmės atlikimo vietose ir moteris, kurioms leista gyventi netoli bausmės atlikimo vietos esančiose gyvenamosiose patalpose, gali skambinti telefonu arba naudotis interneto telefonija tik dienotvarkėje nustatytu laisvalaikio metu. Skambinimas telefonu ir naudojimas interneto telefonija organizuojamas vadovaujantis laisvės atėmimo vietų įstaigos vadovo patvirtinta tvarka ir dienotvarke (2 priedo 2.7 ir 2.10 papunkčiai).

Pagal nustatytą teisinį reglamentavimą (2 priedo 2.11 papunktis), nuteistasis apie pageidavimą pasinaudoti RIP kalėjimo kontaktiniam pareigūnui praneša žodžiu arba raštu, nurodydamas pageidaujamą pasinaudojimo RIP datą, laiką ir trukmę. Naudojimas RIP organizuojamas sudarant grafiką. Nuteistajam suteikiama galimybė RIP naudotis nuo 30 iki 60 min. Nuteistieji, pageidaujantys RIP naudotis reguliariai ar ilgiau nei 60 minučių,

kontaktiniam pareigūnui raštu pateikia prašymą, nurodydami naudojimosi RIP pageidaujamą datą, laiką, trukmę. Sprendimą priima laisvės atėmimo vietų įstaigos vadovas. Apie sprendimą ir galimybę naudotis RIP nuteistąjį informuoja Užimtumo komandos koordinatorius arba jo pavedimu kitas Užimtumo komandos specialistas.

Kaip minėta pirmiau, viešojo administravimo subjektas, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje taip pat privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, tarp jų – įstatymo viršenybės ir išsamumo. Vadovaudamiesi išsamumo principu, viešojo administravimo subjektai, rengdami atsakymus, privalo įvertinti pareiškėjo kreipimosi turinį, pagal savo kompetenciją patikrinti skunde pateiktą informaciją, ją įvertinti ir pateikti teisės aktų nuostatomis pagrįstą, aiškų ir argumentuotą atsakymą, kuriame būtų atsakyta į visus keliamus klausimus, o jei prašoma informacija nepateikiama, turi būti nurodytos priežastys, kodėl tai negali būti padaryta. Pažymėtina, kad į prašymą ar skundą paprastai atsakoma tokiu būdu, koku buvo pateiktas prašymas ar skundas, t. y. į raštu pateiktą kreipimąsi turi būti pateikiamas išsamus, aiškus ir motyvuotas raštiškas atsakymas (2 priedo 2.4 ir 2.5 papunkčiai).

29. Skundo tyrimo metu LKT informavo Seimo kontrolierę, kad jokie teisės aktai nenumato naudojimosi RIP periodiškumo. Kalėjime yra sudaromi suimtujų (nuteistųjų) naudojimosi RIP grafikai, kuriuose numatomas naudojimosi laikas. Grafikas sudaromas atsižvelgiant į pageidaujančių skaičių, jų prašymus ir RIP kompiuterių skaičių. Atsižvelgiant į Šiaulių kalėjime esančių RIP kompiuterių ir pageidaujančių jais naudotis asmenų skaičių, naudojimosi RIP trukmė yra ribojama iki 30 min., tačiau Pareiškėjui sudaroma galimybė naudotis RIP kelis kartus per savaitę, kai kuriomis savaitėmis – kiekvieną darbo dieną (1 priedo 1.18 papunktis).

LKT informavo, kad 2025 m. gruodžio 29 d. Pareiškėjas pateikė prašymą leisti naudotis RIP kiekvieną dieną ir savaitgaliais. Atsakymas Pareiškėjui į šį prašymą nebuvo pateiktas, kadangi jis įtraukiamas į RIP naudojimosi grafikus kiekvieną savaitę. Pareiškėjas yra supažindintas su informacija, jog naudotis RIP savaitgaliais galimybės nėra (1 priedo 1.18 papunktis).

30. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas 2025 m. spalio 1 d. kreipėsi į Šiaulių kalėjimo viršininką, prašydamas nurodyti, kokiais teisės aktais kalėjime reglamentuojama nuteistųjų skambinimo telefonu bei naudojimosi interneto telefonija tvarka, koku laiku galima naudotis telefonu ir interneto telefonija, kokiais teisės aktais reglamentuotas naudojimasis RIP, kada galima ja naudotis (1 priedo 1.14 papunktis).

Šiaulių kalėjimo 2025 m. spalio 20 d. Pareiškėjui pateiktame atsakyme nurodyti teisės aktai, reglamentuojantys nuteistųjų skambinimo ir kalbėjimo telefonu, naudojimosi interneto telefonija ir RIP tvarką, nurodytas laikas, kada pagal Šiaulių kalėjimo viršininko patvirtintą nuteistųjų dienotvarkę galima skambinti, kaip, vadovaujantis Aprašu, organizuojamas nuteistųjų naudojimasis RIP (1 priedo 1.15 papunktis).

Skundo tyrimo metu nenustatyta, kad Pareiškėjas Šiaulių kalėjimui būtų pateikęs skundą dėl to, kad skambinti leidžiama tik iki 19.30 val., o naudotis RIP – iki 16.30 val.

31. 2025 m. spalio 27 d. Pareiškėjas dėl Šiaulių kalėjimo pateiktų atsakymų į jo kreipimusis, įskaitant minėtą 2025 m. spalio 1 d. prašymą, pateikė skundą LKT (1 priedo 1.16 papunktis).

LKT, atsakydama į Pareiškėjo skundą, 2025 m. lapkričio 20 d. rašte pateikė teisės akto, reglamentuojančio naudojimąsi RIP, nuostatas, pažymėjo, kad „RIP vietų Šiaulių kalėjime skaičius yra ribotas, dėl ko atsižvelgiant į esamus resursus ir nuteistųjų skaičių kalėjime, sudaryti sąlygas kasdien naudotis RIP nėra galimybės“ bei konstatavo, kad Šiaulių kalėjimo rašte Pareiškėjui buvo atsakyta į prašyme keliamus klausimus, pateiktas aktualus teisinis reguliavimas ir faktinės aplinkybės.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Pareiškėjo 2025 m. spalio 27 d. skunde LKT skundžiamasi dėl to, kad Šiaulių kalėjimo nustatyta tvarka pažeidžia Pareiškėjo teisę skambinti artimiesiems 21 val., taip pat teigiama, kad nepagrįstai neleidžiama jam naudotis RIP kiekvieną dieną ir ilgiau, nes, Pareiškėjo žiniomis, labai mažai nuteistųjų naudojami RIP, todėl jo prašymas galėtų būti patenkintas. Tačiau Pareiškėjui pateiktame LKT atsakyme nebuvo pasisakyta dėl galimai pažeidžiamos Pareiškėjo teisės skambinti artimiesiems 21 val., taip pat nebuvo vertintos aplinkybės dėl galimai nepagrįstai nesudaromos jam galimybės naudotis RIP kiekvieną dieną ir ilgiau.

Kaip minėta, Skundo tyrimo metu LKT patvirtino, kad Pareiškėjui nebuvo atsakyta raštu į 2025 m. gruodžio 29 d. Šiaulių kalėjimo viršininkui pateiktą prašymą leisti naudotis RIP kiekvieną dieną, įskaitant savaitgalius, nors prašymas leisti naudotis RIP ir savaitgaliais nebuvo patenkintas. Pareiškėjas buvo tik žodžiu informuotas, kad savaitgaliais naudotis RIP nėra galimybės.

32. Atsižvelgiant į tai, kas paminėta, ir įvertinus Pareiškėjui pateiktus atsakymus nustatyta, kad Šiaulių kalėjimo 2025 m. spalio 20 d. Pareiškėjui pateiktame rašte atsakyta atsižvelgiant į kreipimosi turinį, t. y. Pareiškėjas kreipėsi dėl skambinimo telefonu, naudojimosi interneto telefonija bei RIP reglamentavimo ir Šiaulių kalėjimo rašte ši informacija pateikta. Tačiau į Pareiškėjo 2025 m. gruodžio 29 d. prašymą leisti naudotis RIP kiekvieną dieną ir savaitgaliais Šiaulių kalėjimo pareigūnai neatsakė tokiu būdu, koku buvo pateiktas prašymas, t. y. raštu, nors prašymas leisti naudotis RIP ir savaitgaliais nebuvo patenkintas. Atsižvelgiant į tai, konstatuojama, kad pareigūnai pažeidė Viešojo administravimo įstatymo ir Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių nuostatas, kuriomis siekiama užtikrinti, kad, netenkinus prašymo, pareiškėjas gautų motyvuotą atsakymą su nurodyta apskundimo tvarka.

Įvertinus LKT atsakymą į Pareiškėjo 2025 m. spalio 27 d. skundą, konstatuotina, kad jame nepateiktas Pareiškėjo nurodytų aplinkybių vertinimas, neatsakyta į skunde keliamus klausimus, o tai nesuderinama su administraciniam sprendimui nustatytais reikalavimais ir gero administravimo principais.

Apibendrinus konstatuojama, kad Skundo dalis, kiek tai susiję su Šiaulių kalėjimo pareigūnų nepateiktu Pareiškėjui atsakymu raštu į 2025 m. gruodžio 29 d. prašymą, nors prašymas patenkintas tik iš dalies, ir LKT pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo skundą dėl nesudaromos galimybės skambinti po 19.30 val. ir kiekvieną dieną bei ilgiau naudotis RIP, laikytina pagrįsta.

33. Seimo kontrolierė nuteistųjų (suimtųjų) galimybę naudotis RIP laiko itin svarbia ir efektyvia priemone įgyvendinant teisę gauti informaciją iš institucijų, įstaigų ir organizacijų, todėl Skundo tyrimo metu paprašė LKT pateikti informaciją apie tai, kokios galimybės Pareiškėjui faktiškai sudaromos pasinaudoti RIP.

LKT pateiktais duomenimis, laikotarpiu nuo 2025 m. rugsėjo 29 d. iki 2026 m. sausio 23 d. Pareiškėjui buvo suteikta galimybė naudotis RIP beveik kiekvieną darbo dieną (nuo 2025 m. spalio 27 d. iki 2026 m. sausio 23 d. nuolat 5 kartus per savaitę) (1 priedo 1.19 papunktis). Atsižvelgiant į tai, nėra pagrindo teigti, kad Pareiškėjo galimybės naudotis RIP yra neužtikrinamos. Tačiau tai neatleidžia pareigūnų nuo pareigos į prašymus ir skundus atsakyti laikantis visų viešojo administravimo subjektams privalomų reikalavimų, t. y. atsakyti į visus Pareiškėjo prašymuose ir skunduose keliamus klausimus, o jei prašomos informacijos nėra galimybės pateikti, argumentuotai paaiškinti priežastis, taip pat, jei tam tikras raštu pateiktas prašymas nėra patenkinamas, argumentuotą atsakymą pateikti raštu.

Be to, Seimo kontrolieriui įvertinus LKT pateiktus Šiaulių kalėjime laikomų suimtųjų (nuteistųjų) naudojimosi RIP grafikus, kilo abejonių, ar Šiaulių kalėjime esantys 3 RIP kompiuteriai panaudojami efektyviai, nes į grafikus įtrauktų suimtųjų (nuteistųjų) skaičius ir naudojimosi RIP trukmė (ribojama iki 30 min. su tam tikromis išimtimis, kai leidžiama naudotis ilgiau negu 30 min.) nerodo, kad užpildomas visas naudojimuisi RIP skirtas laikas

(darbo dienomis nuo pirmadienio iki ketvirtadienio: 8.30–11.30 val., 12.30–16.30 val.; penktadieniais: 8.30–11.30 val., 12.30–15.00 val.). Taip pat atkreiptas dėmesys į tai, kad Resocializacijos skyrių veiklos tvarkos apraše nustatyta, jog suimtajam (nuteistajam) suteikiama galimybė RIP naudotis nuo 30 iki 60 min. (2 priedo 2.11 papunktis), o Seimo kontrolieriui pateiktą grafiką pastabose nurodyta, kad naudojimosi RIP trukmė – iki 30 min.

34. Atsižvelgusi į tai, kas paminėta, Seimo kontrolierė rekomenduoja LKT direktoriui užtikrinti, kad Pareiškėjui būtų išsamiai ir argumentuotai atsakyta į 2025 m. gruodžio 29 d. Šiaulių kalėjimo viršininkui pateiktą prašymą leisti naudotis RIP kiekvieną dieną, įskaitant savaitgalius, ir atsakyta į 2025 m. spalio 27 d. skundą LKT dėl Šiaulių kalėjimo nustatytos tvarkos, galimai pažeidžiančios Pareiškėjo teisę ilgiau naudotis RIP bei skambinti artimiesiems 21 val.

Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į Europos Žmogaus Teisių Teismo ne kartą išreikštą poziciją, kad atsižvelgiant į interneto gebėjimą saugoti bei perduoti didžiulius informacijos kiekius, jis ypač svarbus gerinant visuomenės prieigą prie naujienų ir apskritai palengvinant informacijos sklaidą, o teisinės informacijos prieinamumas didina ne tik visuomenės informuotumą, bet ir pagarbą žmogaus teisėms (žr. *Delfi AS prieš Estiją*, Nr. 64569/09, *Ahmet Yıldırım prieš Turkiją*, Nr. 3111/10, *Times Newspapers Ltd prieš Jungtinę Karalystę* Nr. 3002/03 ir Nr. 23676/03, *Kalda prieš Estiją* Nr. 17429/10). Europos Žmogaus Teisių Teismas byloje *Kalda prieš Estiją* pažymėjo, kad vis daugiau paslaugų ir informacijos teikiama tik internete, todėl interneto prieiga vis labiau suvokiama kaip teisė, kuri turi būti užtikrinta įgyvendinant veiksmingą politiką, skirtą visuotinei prieigai prie interneto užtikrinti ir panaikinti „skaitmeninę atskirtį“ (žr. *Kalda prieš Estiją* Nr. 17429/10, 52 punktas).

Atsižvelgusi į tai, Seimo kontrolierė rekomenduoja LKT direktoriui užtikrinti, kad, nagrinėjant Šiaulių kalėjime laikomų nuteistųjų (suimtųjų) prašymus leisti reguliariai ir (ar) ilgiau naudotis RIP, būtų įvertinamos ir išnaudojamos visos galimybės efektyviai panaudoti turimus kompiuterius, o paaiškęs, kad jų nepakanka esamam poreikiui patenkinti (tai nurodyta Šiaulių kalėjimo ir LKT raštuose (1 priedo 1.15 ir 1.18 papunkčiai), organizuoti papildomos įrangos su galimybe naudotis RIP įsigijimą ir įdiegimą.

Dėl skundo, susijusio su galimybe išpažinti islamo tikėjimą ir naudotis biblioteka, nagrinėjimo

35. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad 2025 m. spalio 29 d. lygių galimybių kontrolieriui pateikė skundą dėl nesudaromos galimybės išpažinti islamo tikėjimą ir naudotis biblioteka. Pareiškėjo skundą lygių galimybių kontrolierius persiuntė nagrinėti pagal kompetenciją LKT. Pareiškėjas nurodo, kad jam pateiktame LKT atsakyme cituojamas teisės aktas, bet nesiaiškintos aplinkybės, neatsakyta į kitus Pareiškėjo prašymus, nenurodyta priežastis, kodėl jis nebuvo nuvestas į biblioteką.

36. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas 2025 m. spalio 29 d. lygių galimybių kontrolieriui pateikė skundą, kuriame nurodė, kad jis į Šiaulių kalėjimo administraciją kreipėsi, kad būtų užtikrinta galimybė atlikti apeigas pagal musulmonišką tikėjimą, tačiau buvo atsisakyta, taip pat nėra užtikrinamas reikiamas kiekis literatūros, knygų ir kt. (1 priedo 1.21 papunktis).

Atkreiptinas dėmesys, jog minėtame skunde Pareiškėjas nėra nurodęs, kad į tam tikrus jo prašymus LKT Šiaulių kalėjimo administracija neatsakė, ar kad Pareiškėjas prašė nuvesti į biblioteką, tačiau buvo atsisakyta.

Pareiškėjo skundą lygių galimybių kontrolierius persiuntė nagrinėti pagal kompetenciją LKT. Susipažinusi su Pareiškėjui 2025 m. gruodžio 2 d. pateiktu LKT atsakymu, Seimo kontrolierė konstatuoja, kad LKT rašte ne tik nurodytos teisės aktų nuostatos, kuriomis įtvirtintas nuteistųjų lygybės taikant bausmių vykdymo įstatymus

principas ir laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė tenkinti su religija susijusius poreikius, bet ir pakartotinai paaiškinta, kaip Pareiškėjas gali pasinaudoti galimybe skaityti Koraną lietuvių kalba, informuojama, kad LKT Šiaulių kalėjimo administracija ieško galimybių sudaryti sutartį su islamo dvasininku ir šiuo tikslu yra išsiuntusi pasiūlymus Lietuvoje veikiančioms islamo religinėms bendruomenėms, tačiau kol kas atsakymų ir pasiūlymų bendradarbiauti negavo (1 priedo 1.22 papunktis).

Pažymėtina, kad minėta informacija Pareiškėjui jau buvo pateikta 2025 m. rugsėjo 30 d. LKT Šiaulių kalėjimo rašte, atsakant į Pareiškėjo 2025 m. rugsėjo 11 d. prašymą užtikrinti galimybę iš bibliotekos gauti į lietuvių kalbą išverstą Koraną ir daugiau leidinių apie islamo tikėjimą. Jau tada, be kita ko, Pareiškėjui buvo pasiūlyta Koraną lietuvių kalba skaityti elektroninėje skaityklėje ir paaiškinta, kad, jei jis nori pasinaudoti bibliotekoje esančia elektronine skaitykle, turi pateikti prašymą.

37. Skundo tyrimo metu LKT informavo Seimo kontrolierę, kad Pareiškėjo Skunde nurodytų dviejų prašymų, į kuriuos Pareiškėjas teigia negavęs atsakymų, registracijos numeriai (2025 m. spalio 7 d. Nr. RV-24-6528 ir 2025 m. lapkričio 7 d. Nr. RV-24-6628) yra klaidingi, nes tokiais numeriais dokumentų valdymo sistemoje registruoti kitų nuteistųjų prašymai. Patikrinusi galimai su Skundu susijusius Pareiškėjo prašymus, LKT nustatė, kad 2025 m. spalio 7 d. Pareiškėjas kreipėsi dėl elektroninės skaityklės išdavimo. Pareiškėjui ji buvo išduota ir jis tai patvirtino parašu (1 priedo 1.23 papunktis). Kito kreipimosi pagal Pareiškėjo nurodytus registracijos duomenis LKT nustatyti nepavyko.

38. Atsižvelgiant į tai, kad į Pareiškėjo 2025 m. spalio 29 d. skunde keliamus klausimus LKT 2025 m. gruodžio 2 d. rašte pateikti argumentuoti atsakymai, pakartotinai paaiškinta, kaip Pareiškėjas gali pasinaudoti galimybe skaityti Koraną lietuvių kalba, ir Pareiškėjas pasiūlymu jau yra naudojėsis, pagal Skunde pateiktą informaciją (nurodytus prašymų numerius) nenustatyta, kad tam tikri Pareiškėjo prašymai nebuvo tenkinti ir nepateiktas argumentuotas atsakymas, LKT sprendime paaiškinta pateikto atsakymo apskundimo tvarka, Pareiškėjo Skundo dalis dėl galimai netinkamai išnagrinėto skundo, susijusio su galimybe išpažinti islamo tikėjimą ir naudotis biblioteka, pripažįstama nepagrįsta.

39. Nepaisant to, Seimo kontrolierė įvertino Skunde nurodytą aplinkybę, kad Šiaulių kalėjime lankytis bibliotekoje yra labai ribotos galimybės, bei LKT pateiktą Naudojimosi Šiaulių kalėjimo bibliotekos paslaugomis tvarkos aprašą. Jame nustatyta, kad suimtiesiems ir nuteistiesiems knygos išduodamos kiekvieną savaitę, tačiau tik vieną kartą per mėnesį nuteistieji iki gyvos galvos ir kalinami kalėjimo režimu turi galimybę apsilankyti bibliotekoje (apsilankymo trukmė – ne ilgiau kaip 15 min.) ir knygas išsirinkti patys, be to, tokia teisė suteikiama tik nuolatiniais bibliotekos skaitytojams (2 priedo 2.12 papunktis).

Seimo kontrolierė pažymi, kad nuteistųjų resocializacijai itin svarbus prasmingas ir pakankamas jų užimtumas. Seimo kontrolierė yra ne kartą atkreipusi dėmesį, kad ribotos galimybės nuteistiesiems dalyvauti norimose užimtumo veiklose neigiamai veikia jų psichologinę savijautą. Viena iš prasmingo užimtumo formų yra skaitymas, todėl turi būti ieškoma būdų, kaip atliepti suimtųjų ir nuteistųjų poreikius bei skatinti juos daugiau skaityti. Seimo kontrolierės nuomone, galimybė pačiam bibliotekoje išsirinkti knygą labiau motyvuotų daugiau skaityti, tačiau, atsižvelgiant į ribotas galimybes sudaryti sąlygas suimtiesiems ir nuteistiesiems dažniau lankytis bibliotekoje patiems ir ten išsirinkti knygas, tai galėtų būti iš dalies kompensuojama pateikiant jiems bibliotekoje esančių knygų sąrašą, kad būtų žinoma, kokios apskritai knygos yra kalėjimo bibliotekoje.

Atsižvelgdama į tai, kad nuolat tenka konstatuoti laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų pozityvaus užimtumo priemonių trūkumą, Seimo kontrolierė LKT direktoriui rekomenduoja įvertinti galimybę visiems Šiaulių kalėjime laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems dažniau negu vieną kartą per mėnesį apsilankyti

bibliotekoje ir knygas išsirinkti patiems, o nesant galimybės patenkinti poreikio dažniau lankytis bibliotekoje patiems, sudaryti galimybę išsirinkti knygas iš bibliotekoje esančių knygų sąrašo.

Dėl privatumo bendraujant su advokatais užtikrinimo

40. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad Šiaulių kalėjime taksofonai įrengti priešais kamerų duris arba vartus ir šoninės sienelės neapsaugo nuo triukšmo, todėl sunku susikalbėti, o bendraujant telefonu su advokatais neužtikrinamas privatumas. Pareiškėjas 2026 m. sausio 26 d. Šiaulių kalėjimui pateikė prašymą leisti skambinti advokatui naudojantis interneto telefonija, tačiau prašymas nebuvo patenkintas.

41. Skundo tyrimo metu LKT informavo Seimo kontrolierę, kad gavo Teisingumo ministerijos persiūtą Pareiškėjo 2026 m. sausio 6 d. skundą dėl nesudarytų sąlygų bendrauti su advokatais įvairiomis ryšio priemonėmis. Į skundą LKT atsakė 2026 m. vasario 10 d. raštu. LKT patikrinus dokumentų valdymo bendrąją informacinę sistemą nenustatyta, kad būtų gautas ir užregistruotas Pareiškėjo 2026 m. sausio 26 d. prašymas dėl galimybės skambinti advokatui naudojantis interneto telefonija. Atsižvelgiant į didelį norinčiųjų naudotis interneto telefonija skaičių ir ribotas technines galimybes (turint tik dvi tam skirtas patalpas), skambučių organizavimas vykdomas taip, kad būtų užtikrintas teisės aktų reikalavimų laikymasis ir racionalus turimų išteklių naudojimas (1 priedo 2.1 papunktis).

42. Teisės aktuose nėra reikalavimo laisvės atėmimo vietų įstaigose taksofono aparatus įrengti uždaroje ar kitaip nuo aplinkos izoliuotose vietose. Be to, Vidaus tvarkos taisyklėse pareigūnams numatyta pareiga kontroliuoti skambučius (2 priedo 2.7 papunktis). Tačiau tiek tarptautiniuose, tiek nacionaliniuose teisės aktuose taip pat nustatyta laisvės atėmimo vietų įstaigų pareiga užtikrinti nuteistiesiems galimybę su savo advokatu (advokato padėjėju) bendrauti nekliudomai ir konfidencialiai, įskaitant bendravimą telefonu (2 priedo 1 punktas ir 2.1 papunktis).

43. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas 2026 m. sausio 6 d. Teisingumo ministerijai pateikė skundą dėl to, kad Šiaulių kalėjimo pareigūnai nesudaro sąlygų bendrauti su advokatais naudojantis interneto telefonija. Skunde Pareiškėjas nurodė, kad leidžiama skambinti tik iš taksofono aparatų, o jie yra įrengti prie vartų, kurie nuolat trankomi, taksofonai nėra izoliuoti ir nuo koridoriaus, kuriame nuolat šūkaujama, daužomos durys, todėl sunku susišnekėti, be to, pokalbius gali nugirsti kiti asmenys, taip pat ir pareigūnai. Teisingumo ministerija Pareiškėjo skundą persiuntė nagrinėti pagal kompetenciją LKT.

LKT atsakyme Pareiškėjui nurodo, kad Šiaulių kalėjimo režiminio korpuso koridoriuose telefono aparatai įrengti optimaliu atstumu vienas nuo kito, be to, jie apsaugoti šonine sienele, kuri slopina garso sklaidimą ir eliminuoja galimybę pašaliniais asmenimis klausytis suimtųjų (nuteistųjų) telefoninių pokalbių (1 priedo 2.2 papunktis). Skundo tyrimo metu LKT pateiktais Seimo kontrolieriui duomenimis, pastaruoju metu Šiaulių kalėjime (LKT Turto valdymo skyriuje) nebuvo gauta suimtųjų (nuteistųjų) skundų ar kreipimųsi dėl to, jog įrengtais taksofonais nebūtų galima tinkamai naudotis dėl triukšmingos aplinkos (1 priedo 1.20 papunktis).

Jokių konkrečių duomenų, kada ir kaip Šiaulių kalėjimo pareigūnai pažeidė Pareiškėjo pokalbio su advokatu privatumą, Pareiškėjas nei Skunde, nei Teisingumo ministerijai pateiktame skunde nenurodė. Taigi, Skundo tyrimo metu negauta jokios konkrečios informacijos apie tai, jog Pareiškėjui būtų ribojama galimybė bendrauti su gynėju arba Šiaulių kalėjimo pareigūnai būtų neužtikrinę Pareiškėjo pokalbio su advokatu konfidencialumo. Taip pat nustatyta, kad LKT, atsakydama Pareiškėjui į Teisingumo ministerijos persiūtą jo 2026 m. sausio 6 d. skundą, argumentuotai paaiškino, kodėl nėra

pagrindo konstatuoti, kad Pareiškėjo teisė konfidencialiai telefonu bendrauti su advokatu yra pažeidžiama.

44. Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai, kad LKT tiek Pareiškėjui, tiek Seimo kontrolieriui pateiktame atsakyme pabrėžia, jog teisės aktai (konkrečiai – Vidaus tvarkos taisyklės) nenumato galimybės suimtiesiems ir nuteistiesiems naudotis interneto telefonija bendravimui su gynėjais (advokatais) (1 priedo 2.1 ir 2.2 papunkčiai), nes šiose taisyklėse nustatyta, jog naudojantis interneto telefonija suimtiesiems ir nuteistiesiems leidžiama skambinti tik savo artimiesiems (2 priedo 2.7 papunktis).

Minėtą Vidaus tvarkos taisyklių nuostatą atsakyme Pareiškėjui į Teisingumo ministerijos persiūtą jo 2026 m. sausio 6 d. skundą, kuriame klausiama, kodėl draudžiama neribotai bendrauti su advokatais vaizdo skambučiais per *Zoom* programą, LKT pateikia kaip vienintelį argumentą, kodėl neleidžiama advokatams skambinti naudojantis interneto telefonija.

Seimo kontrolierė pažymi, kad minėtose taisyklėse taip pat yra numatyta, kad laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas gali leisti suimtajam ar nuteistajam skambinti naudojantis interneto telefonija ir kitiems asmenims (2 priedo 2.7 papunktis). Taip pat pastebėtina, kad LVAT, pasisakydamas dėl teisės skambinti naudojantis internetine telefonija (3 priedas), išaiškino, jog toks skambinimo būdas nėra savarankiška nauja teisė, o tik vienas iš teisės skambinti ir kalbėti telefonu realizavimo būdų. Galimybė kalbėti internetine telefonija yra alternatyvi komunikacijos priemonė, t. y. ji yra prilyginama telefoniniams skambučiams. Kadangi bendravimas su kitais asmenimis naudojantis interneto telefonija laikytinas alternatyva skambinimui ir kalbėjimui telefonu, kalėjimų administracijos, įgyvendindamos suimtųjų ir nuteistųjų teisę skambinti telefonu, esant techninėms galimybėms, gali šią teisę realizuoti ir naudojant interneto telefoniją.

Skundo tyrimo metu LKT pateiktame paaiškinime Seimo kontrolierę informavo, kad, atsižvelgiant į didelį norinčiųjų naudotis interneto telefonija skaičių ir ribotas technines galimybes, nuteistųjų (suimtųjų) skambinimas organizuojamas taip, kad būtų užtikrintas teisės aktų reikalavimų laikymasis ir racionalus turimų išteklių naudojimas (1 priedo 2.1 papunktis).

Seimo kontrolierė sutinka, kad, atsižvelgiant į šios komunikacijos priemonės funkcionalumo suteikiamą galimybę matyti pašnekovą ir laisvės atėmimo vietų įstaigose esant ribotoms techninėms galimybėms visiems norintiems ja naudotis, prioritetas turi būti teikiamas suimtųjų (nuteistųjų) bendravimui su artimaisiais. Tačiau gauti prašymai skambinti naudojantis interneto telefonija ne tik artimiesiems, bet ir, pvz., advokatui taip pat turi būti vertinami, o paaiškęs, kad tuo metu esantis patalpų ir kompiuterių, skirtų suimtųjų (nuteistųjų) skambinimui naudojantis interneto telefonija, užimtumas leidžia ir nėra kitų priežasčių, dėl kurių teisė skambinti negali būti suteikta, ši skambinimo telefonu alternatyva turi būti suteikiama.

45. Apibendrinus šio tyrimo metu nustatytas ir šioje pažymoje išdėstytas aplinkybes, darytina išvada, kad, atsižvelgiant į tai, jog šiuo metu galiojančiuose teisės aktuose nėra reikalavimo telefono aparatus įrengti izoliuotose (iš dalies izoliuotose) patalpose ir Pareiškėjas nepateikė jokių konkrečių duomenų, kada ir kaip Šiaulių kalėjimo pareigūnai pažeidė Pareiškėjo pokalbio su advokatu privatumą, Pareiškėjo Skundo dalis dėl neužtikrinamo privatumo bendraujant su advokatais yra nepagrįsta.

Nors nagrinėjamu atveju nebuvo nustatytas Pareiškėjo teisių pažeidimo faktas, tačiau Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai, kad jau ne kartą LKT direktoriui yra rekomendavusi imtis papildomų priemonių, siekiant užtikrinti suimtojo (nuteistojo) ir jo advokato telefoninio pokalbio konfidencialumą, pašalinant riziką nugirsti tokius pokalbius atsitiktinai (4 priedas). Atsižvelgusi į tai, šioje pažymoje šiuo klausimu Seimo kontrolierė pakartotinos rekomendacijos neteiks.

46. LKT pateiktais duomenimis, nebuvo gautas Pareiškėjo nurodytas 2026 m. sausio 26 d. prašymas leisti skambinti advokatui naudojantis interneto telefonija, tačiau, pažymėdama tinkamo prašymų apskaitymo svarbą kuriant pasitikėjimu grįstus santykius tarp nuteistųjų ir pareigūnų, Seimo kontrolierė rekomenduoja LKT direktoriui atkreipti atsakingų pareigūnų dėmesį į tai, kad visi pareiškėjų prašymai ir skundai būtų registruojami laikantis Viešojo administravimo įstatymo, Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių ir kitų teisės aktų nuostatų, o į prašymus skambinti naudojantis interneto telefonija, jeigu jie nėra tenkinami, turi būti pateikiami argumentuoti, nekeliantys abejonių dėl sprendimo pagrįstumo atsakymai.

Dėl galimybės išsiplauti galvą pasinaudojus kirpėjo paslaugomis

47. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad Šiaulių kalėjimas sudaro galimybę apsikirpti tik vieną kartą per mėnesį ir kerpama ne dušo dieną, todėl po kirpyklos negalima išsiplauti galvos.

48. Pagal nustatytą teisinį reglamentavimą, nuteistiesiems turi būti sudaromos sąlygos nusiprausti duše ne rečiau kaip du kartus per savaitę, o, esant galimybei, ir kasdien. Taip pat turi būti suteikta galimybė ne dažniau kaip du kartus per mėnesį pasinaudoti kirpėjo paslaugomis. Teisės aktuose nėra įtvirtinta bausmės atlikimo vietos pareiga derinti nuteistųjų teisę nusiprausti duše ir teisę pasinaudoti kirpėjo paslaugomis, tačiau pažymėtina, kad bausmės vykdymu nesiekama žmogaus kankinti, žiauriai su juo elgtis arba žeminti jo orumą, todėl vykdant bausmes taikomos priemonės neturi apriboti nuteistojo teisių ir laisvių, jei tai nėra pagrįsta ir būtina (2 priedo 2.1 ir 2.7 papunkčiai).

49. Skundo tyrimo metu LKT informavo Seimo kontrolierę, kad Šiaulių kalėjime užtikrinama nuteistųjų teisė ne rečiau kaip du kartus per savaitę praustis duše. Be to, kiekvienoje gyvenamojoje patalpoje yra įrengta vandentiekio sistema, todėl pasinaudojus kirpėjo paslaugomis yra galimybė nusiprausti gyvenamojoje patalpoje. Patikrinus dokumentų valdymo bendrąją informacinę sistemą nuo 2025 m. gruodžio 1 d. iki 2026 m. kovo 23 d., nenustatyta, kad Pareiškėjas būtų pateikęs prašymų ar skundų dėl galimybės pasinaudojus kirpėjo paslaugomis nusiprausti po dušu (1 priedo 2.4 papunktis).

50. Skundo tyrimo metu nenustatyta, kad Šiaulių kalėjime būtų pažeidžiama nuteistųjų teisė pasinaudoti kirpėjo paslaugomis. Tai, kad šiame kalėjime galimybė pasinaudoti kirpėjo paslaugomis suteikiama vieną, o ne du kartus per mėnesį, negali būti laikoma nuteistojo teisių pažeidimu, nepaisant to, kad kitame kalėjime tokią galimybę nuteistieji turi maksimaliu Bausmių vykdymo kodekso leidžiamu dažnumu, t. y. du kartus per mėnesį. Skundo tyrimo metu taip pat nenustatyta, kad Pareiškėjui nesudaroma galimybė ne rečiau kaip du kartus per savaitę nusiprausti duše.

Seimo kontrolierei nebuvo pateikta duomenų, kurie leistų nustatyti, kad Pareiškėjas, pasinaudojęs kirpėjo paslaugomis, būtų kreipęsis su prašymu nusiprausti po dušu arba kitur šiltu vandeniu išsiplauti galvą ir jam nebūtų buvę leista. Šios aplinkybės neleidžia teigti, kad Šiaulių kalėjimo pareigūnai savo veiksmais (neveikimu) apribojo Pareiškėjo galimybę, pasinaudojus kirpėjo paslaugomis, šiltu vandeniu išsiplauti galvą, todėl Skundo dalis dėl nesudaromos galimybės, pasinaudojus kirpėjo paslaugomis, išsiplauti galvą yra nepagrįsta.

51. Kartu Seimo kontrolierė pažymi, kad tiek teisė pasinaudoti dušu, tiek teisė pasinaudoti kirpėjo paslaugomis yra susijusios su asmens higienos poreikių užtikrinimu. Kaip minėta, teisės aktuose nėra įtvirtinta kalėjimo pareiga derinti nuteistųjų teisės nusiprausti duše ir teisės pasinaudoti kirpėjo paslaugomis, tačiau pareigūnų pareiga sudaryti sąlygas suimtiesiems (nuteistiesiems) palaikyti asmeninę higieną, su kaliniais elgtis humaniškai, neapriboti nuteistojo teisių ir laisvių, jei tai nėra pagrįsta ir būtina, suponuoją

pareigūnams pareigą, nuteistajam pageidaujant, sudaryti sąlygas pasinaudojus kirpėjo paslaugomis šiltu vandeniu išsiplauti galvą.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad 2025 m. Seimo kontrolierė buvo gavusi kito pareiškėjo skundą, susijusį su higienos reikalavimų laikymusi po pasinaudojimo kirpėjo paslaugomis LKT Kauno kalėjime, ir, atlikusi tyrimą, be kita ko, siekiant sumažinti suimtiesiems (nuteistiesiems) poreikį rašyti skundus, LKT direktoriui rekomendavo imtis priemonių, kad pareigūnai tiek žodžiu, tiek raštu tinkamai ir laiku suteiktų visą suimtiesiems (nuteistiesiems) reikalingą informaciją, susijusią su jų teisių įgyvendinimu, įskaitant galimybę pasinaudojus kirpėjo paslaugomis šiltu vandeniu išsiplauti galvą (Seimo kontrolierės 2025 m. balandžio 11 d. pažyma dėl skundo Nr. [5D-2025/2.1-67](#)).

Pareiškėjo Skundo tyrimo metu LKT nepateikė Seimo kontrolieriui informacijos, kaip Šiaulių kalėjime suimtieji (nuteistieji) informuojami apie galimybę pasinaudojus kirpėjo paslaugomis išsiplauti galvą, nes į kameras nėra tiekiamas šiltas vanduo, o naudojimosi dušu grafikas paprastai nėra derinamas su kirpyklos darbo grafiku. Pažymėtina, kad pagal Higienos normą laisvės atėmimo vietų įstaigose karštas vanduo turi būti tiekiamas ne tik į dušą, bet ir į kirpyklos patalpas (2 priedo 2.6 papunktis).

Skundas ir jo tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateikta informacija rodo, kad Šiaulių kalėjime suimtiesiems (nuteistiesiems) aktuali informacija vis dar nėra tinkamai ir laiku suteikiama. Atsižvelgusi į tai, Seimo kontrolierė LKT direktoriui pakartotinai rekomenduoja imtis priemonių, kad pareigūnai tiek žodžiu, tiek raštu tinkamai ir laiku suteiktų visą reikalingą informaciją, įskaitant apie galimybę pasinaudojus kirpėjo paslaugomis (pvz., kirpykloje) šiltu vandeniu išsiplauti galvą.

Dėl informacijos apie galimybę išskalbti viršutinius drabužius suteikimo

52. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad Šiaulių kalėjime nuteistiesiems išdalintoje atmintinėje nurodyta informacija apie galimybes išskalbti viršutinius drabužius neatitinka faktinių sąlygų. Atmintinėje nurodyta, kad skalbyklos paslaugomis galima pasinaudoti 1 kartą per savaitę, bet faktiškai – skalbti tik patalynę ir apatinius drabužius. Viršutiniai drabužiai skalbiami tik 1 kartą per mėnesį. Mokamos paslaugos nėra. Į Pareiškėjo pretenziją pareigūnai atsakė, kad nuteistieji drabužius gali skalbti kameroje, nors joje drabužiams džiovinti nėra sąlygų.

53. Skundo tyrimo metu LKT informavo Seimo kontrolierę, kad Šiaulių kalėjime yra įrengta skalbykla, apie kurios paslaugas nuteistieji (suimtieji) yra informuoti, o kilus klausimų, gali kreiptis į atsakingus pareigūnus bei LKT Turto valdymo skyriaus darbuotojus. Mokestis už viršutinių drabužių skalbimą Šiaulių kalėjime nėra taikomas. Viršutiniai drabužiai, kurie yra būtini kalinimo laikotarpiu, skalbiami reguliariai: pirmo aukšto viršutiniai drabužiai yra surenkami ir skalbiami pirmadieniais, antro aukšto – antradieniais, o trečio aukšto – trečiadieniais. Išskalbti ir išdžiovinti viršutiniai drabužiai grąžinami ketvirtadieniais. Jei nespėjama jų išdalinti ketvirtadienį, turi būti išdalinti per artimiausias penkias darbo dienas. Tam tikri drabužiai, tokie kaip striukės arba stori megztiniai, paprastai nėra skalbiami reguliariai. Tačiau, jeigu nuteistasis (suimtasis) pageidauja, jis turi teisę prašyti, kad ir šie drabužiai būtų išskalbti. Šiaulių kalėjime nuteistųjų (suimtųjų) drabužiai skalbti į laisvę (ne kalėjimo skalbykloje) nevežami (1 priedo 2.5 papunktis).

54. Viena iš sąlygų, būtinų užtikrinant žmogaus orumo nežeminančias nuteistųjų laikymo laisvės atėmimo vietų įstaigose sąlygas, yra sudaroma galimybė laikytis asmeninės higienos, įskaitant galimybę užtikrinti drabužių švarą (2 priedo 1 punktas). Pareiga sudaryti sąlygas skalbti ir džiovinti asmeninius apatinius ir viršutinius drabužius, jeigu jie neskalbiami centralizuotai, nustatyta laisvės atėmimo vietų įstaigoms (2 priedo 2.1 papunktis) (šiuo atveju – Šiaulių kalėjimui).

Tiek tarptautinėje, tiek nacionalinėje teisėje yra įtvirtintas reikalavimas, kad laisvės atėmimo vietų įstaigoje laikomiems suimtiesiems ir nuteistiesiems, jiems prieinamose ir matomose vietose, būtų skelbiamos suimtųjų ir nuteistųjų teisės, pareigos, jiems taikomi draudimai, dienotvarkė ir kita su suėmimo ar bausmių vykdymu susijusi aktuali informacija. Ši informacija tiek rašytine, tiek žodine forma turi būti suteikta tiek dažnai, kiek reikalinga (2 priedo 1 punktas ir 2.7 papunktis).

55. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Šiaulių kalėjime nuteistiesiems (suimtiesiems) pateiktoje atmintinėje nurodyta, kad skalbykla galima naudotis 1 kartą per savaitę (pagal grafiką). Taip pat nurodyta, kad prašymai dėl mokamų skalbimo paslaugų (už savo asmenines lėšas) paduodami Resocializacijos skyriaus specialistams kiekvieno mėnesio 5 ir 20 d. Tokia informacija leidžia daryti išvadą, kad Šiaulių kalėjime patalynė ir drabužiai 1 kartą per savaitę skalbiami centralizuotai. Be to, nuteistiesiems (suimtiesiems) teikiamos ir mokamos skalbimo paslaugos.

Tačiau Skundo tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktame LKT rašte nurodyta, kad viršutiniai drabužiai Šiaulių kalėjime skalbiami reguliariai, mokestis už skalbimą nėra taikomas, nuteistųjų (suimtųjų) drabužiai skalbti į laisvę (ne kalėjimo skalbykloje) nevežami (1 priedo 2.5 papunktis).

56. Pareiškėjas Skunde nepateikė informacijos, kada, koku būdu ir dėl kokių drabužių skalbimo kreipėsi į Šiaulių kalėjimo pareigūnus, tačiau skalbimo paslaugą jam suteikti atsisakyta, todėl nėra pagrindo teigti, kad kalėjime nesudaroma galimybė užtikrinti visų drabužių, įskaitant viršutinius, švarą, be to, nemokamai.

LKT rašte Seimo kontrolieriui pažymėjo, kad apie skalbyklos paslaugas nuteistieji (suimtieji) yra informuoti ir, kilus klausimų, gali kreiptis į atsakingus pareigūnus ir LKT Turto valdymo skyriaus darbuotojus. Tačiau, įvertinus Skundo tyrimo metu gautą informaciją, darytina išvada, kad minėtoje nuteistiesiems (suimtiesiems) pateiktoje atmintinėje nurodyta informacija apie drabužių skalbimą yra neišsami ir neteisinga.

Seimo kontrolierė pažymi, jog nepaisant to, kad nuteistieji (suimtieji), norėdami gauti tam tikrą informaciją, visais atvejais gali kreiptis į pareigūnus, tai neatleidžia pareigūnų nuo pareigos informaciją, susijusią su nuteistųjų (suimtųjų) teisėmis, skelbti teisingą ir aktualią.

57. Tai, kad Šiaulių kalėjime nuteistiesiems (suimtiesiems) pateiktoje atmintinėje nurodyta informacija apie drabužių skalbimą yra neišsami ir neteisinga, neatitinka gero administravimo ir atsakingo valdymo principų, kurie įpareigoja pareigūnus elgtis rūpestingai ir tinkamai vykdyti jiems priskirtas funkcijas. Atsižvelgiant į tai, Pareiškėjo Skundo dalis dėl informacijos apie galimybę išsiskalbti viršutinius drabužius suteikimo, kiek tai susiję su nuteistiesiems (suimtiesiems) pateiktoje atmintinėje nurodyta informacija apie drabužių skalbimą, pripažįstama pagrįsta.

Seimo kontrolierė LKT direktoriui rekomenduoja užtikrinti, kad Šiaulių kalėjime laikomiems nuteistiesiems (suimtiesiems) su laikymo sąlygomis susijusi informacija, įskaitant atmintinėje pateikiamą informaciją apie drabužių skalbimą, būtų pateikiama išsami ir teisinga.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAI

58. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Seimo kontrolierė nusprendžia

X Skundo dalį dėl nesudaromos galimybės pasiskiepyti nuo gripo atmesti.

59. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierė nusprendžia

X Skundo dalį dėl netinkamai išnagrinėto skundo, susijusio su nesudaroma galimybe vaistus, vitaminus, medicinos priemones, higienos prekes pirkti vaistinėje „Apotheka“, pripažinti pagrįsta.

60. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierė nusprendžia

X Skundo dalį dėl Šiaulių kalėjimo ir LKT pareigūnų netinkamai išnagrinėtų Pareiškėjo skundų, kiek tai susiję su juose keliamais klausimais dėl nesudaromos galimybės produktus laikyti šaldytuve ir pasišildyti nusipirktą maistą, pripažinti pagrįsta.

61. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierė nusprendžia

X Skundo dalį, kiek tai susiję su Šiaulių kalėjimo pareigūnų nepateiktu Pareiškėjui atsakymu raštu į 2025 m. gruodžio 29 d. prašymą, nors prašymas patenkintas tik iš dalies, ir LKT pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo skundą dėl nesudaromos galimybės skambinti po 19.30 val. ir kiekvieną dieną bei ilgiau naudotis RIP, pripažinti pagrįsta.

62. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Seimo kontrolierė nusprendžia

X Skundo dalį dėl galimai netinkamai išnagrinėto skundo, susijusio su galimybe išpažinti islamo tikėjimą ir naudotis biblioteka, atmesti.

63. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Seimo kontrolierė nusprendžia

X Skundo dalį dėl neužtikrinamo privatumo bendraujant su advokatais atmesti.

64. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Seimo kontrolierė nusprendžia

X Skundo dalį dėl nesudaromos galimybės išsiplauti galvą pasinaudojus kirpėjo paslaugomis atmesti.

65. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierė nusprendžia

X Skundo dalį dėl informacijos apie galimybę išsiskalbti viršutinius drabužius suteikimo, kiek tai susiję su Šiaulių kalėjime nuteistiesiems (suihtiesiems) pateiktoje atmintinėje nurodyta informacija apie drabužių skalbimą, pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

66. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1, 8, 14 ir 17 punktais, Seimo kontrolierė LKT direktoriui rekomenduoja:

66.1. imtis priemonių, kad pareiškėjų skundai būtų nagrinėjami išsamiai, įsigilinama į skundo turinį, įvertinamos visos skunde nurodytos aplinkybės ir atsakymuose būtų pateikiama teisinga, argumentuota informacija dėl visų skundo klausimų arba argumentuotai paaiškinama, kodėl prašoma informacija nepateikiama;

66.2. užtikrinti, kad būtų laikomasi Laisvės atėmimo vietų įstaigų parduotuvėse parduodamų prekių kainų kontrolės taisyklių, patvirtintų Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos direktoriaus 2020 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-133, nuostatų ir vykdoma Šiaulių kalėjimo teritorijoje prekiaujančios parduotuvės parduodamų visų prekių kainų kontrolė;

66.3. įvertinti, ar esamas reglamentavimas yra tinkamas ir pakankamas, kad nuteistiesiems ir suihtiesiems būtų užtikrinta galimybė vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų įsigyti ne didesnėmis kainomis, nei laisvėje, ir, paaiškęs, kad esamas

reglamentavimas nėra tinkamas šių prekių kainų kontrolei, imtis priemonių, kad būtų atitinkamai pakeistas. Jei bus nustatyta, kad esamas reglamentavimas yra tinkamas, rekomenduojama nedelsiant patikrinti, ar Šiaulių kalėjimo teritorijoje prekiaujančios parduotuvės parduodamų vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų kainos neviršija Laisvės atėmimo vietų įstaigų parduotuvėse parduodamų prekių kainų kontrolės taisyklėse, patvirtintose Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos direktoriaus 2020 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-133, ir apiprekinimo paslaugų teikimo sutartyje nustatytų ribojimų; patikrinimo akto kopiją pateikti Seimo kontrolierei;

66.4. imtis priemonių, kad Pareiškėjui būtų pateiktas išsamus atsakymas, kokie teisės aktai ir konkrečios jų nuostatos reglamentuoja Pareiškėjui skirtos bausmės atlikimo vietos tipo patalpų aprūpinimą inventoriu (kiek tai susiję su bendro naudojimo patalpų, kuriomis gali naudotis nuteistieji, aprūpinimu šaldytuvais ir mikrobangų krosnelėmis);

66.5. rekomenduoja įvertinti galimybę Šiaulių kalėjime nuteistųjų (suimtųjų) apsipirkimą organizuoti taip, kad bent tų produktų, kurių pagal LKT ir apiprekinimo paslaugą kalėjime teikiančios įmonės sutartį turi būti parduotuvėje kiekvieną dieną, būtų galima nusipirkti 2 kartus per savaitę, arba sudaryti sąlygas nusipirktą maistą laikyti šaldytuve;

66.6. užtikrinti, kad Pareiškėjui būtų išsamiai ir argumentuotai atsakyta į 2025 m. gruodžio 29 d. Šiaulių kalėjimo viršininkui pateiktą prašymą leisti naudotis RIP kiekvieną dieną, įskaitant savaitgalius, ir į 2025 m. spalio 27 d. skundą LKT dėl Šiaulių kalėjimo nustatytos tvarkos, galimai pažeidžiančios Pareiškėjo teisę ilgiau naudotis RIP ir skambinti artimiesiems 21 val.;

66.7. užtikrinti, kad, nagrinėjant Šiaulių kalėjime laikomų nuteistųjų (suimtųjų) prašymus leisti reguliariai ir (ar) ilgiau naudotis RIP, būtų įvertinamos ir išnaudojamos visos galimybės efektyviai panaudoti turimus kompiuterius, o paaiškęs, kad jų nepakanka esamam poreikiui patenkinti, organizuoti papildomos įrangos su galimybe naudotis RIP įsigijimą ir įdiegimą;

66.8. įvertinti galimybę visiems Šiaulių kalėjime laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems dažniau negu vieną kartą per mėnesį apsilankyti bibliotekoje ir knygas išsirinkti patiems, o nesant galimybės patenkinti poreikio dažniau lankytis bibliotekoje patiems, sudaryti galimybę išsirinkti knygas iš bibliotekoje esančių knygų sąrašo;

66.9. atkreipti atsakingų pareigūnų dėmesį į tai, kad visi pareiškėjų prašymai ir skundai būtų registruojami laikantis Viešojo administravimo įstatymo, Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių ir kitų teisės aktų nuostatų, o į prašymus skambinti naudojantis interneto telefonija, jeigu jie nėra tenkinami, turi būti pateikiami argumentuoti atsakymai, nekeliantys abejonių dėl sprendimo pagrįstumo;

66.10. imtis priemonių, kad pareigūnai tiek žodžiu, tiek raštu tinkamai ir laiku suteiktų visą nuteistiesiems (suimtiesiems) reikalingą informaciją, įskaitant apie galimybę šiltu vandeniu išsiplauti galvą pasinaudojus kirpėjo paslaugomis (pvz., kirpykloje);

66.11. užtikrinti, kad Šiaulių kalėjime laikomiems nuteistiesiems (suimtiesiems) su laikymo sąlygomis susijusi informacija, įskaitant atmintinėje pateikiamą informaciją apie drabužių skalbimą, būtų pateikiama išsami ir teisinga.

Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašoma informuoti **Seimo kontrolierę** (rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus ir juos pagrindžiančius dokumentus Seimo kontrolierei pateikti el. p. ombuds@lrski.lt arba per E. pristatymo informacinę sistemą).

TYRIMO METU GAUTA INFORMACIJA

1. 2026 m. sausio 22 d. Seimo kontrolierė gavo LKT raštą Nr. 1S-430. Rašte ir jo prieduose pateikta ši informacija:

1.1. „Informuojame, jog patikrinus dokumentų valdymo bendrąją informacinę sistemą nenustatyta, jog nuteistasis X (toliau – pareiškėjas) laikotarpiu nuo 2025-09-01 iki 2025-12-31 būtų kreipęsis dėl galimybės pasiskiepyti nuo gripo.“

1.2. „Informuojame, jog Pirminės asmens sveikatos priežiūros skyriuje (toliau – PASPS) teikiamos tik PSDF lėšomis apmokamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos. Mokamos paslaugos, už kurias moka patys pacientai, taip, kaip įprasta ir kitose asmens sveikatos priežiūros įstaigose, PASPS neteikiamos. Šiuo konkrečiu atveju mokamų skiepų PASPS specialistai neatlieka. Pareiškėjui pateiktame atsakyme aiškiai nurodoma, kokios rizikos grupės yra skiepijamos gripo vakcina, kompensuojama PSDF lėšomis bei paaiškinama, jog pareiškėjas nepriklauso nei vienai iš šių rizikos grupių. Pateiktais duomenimis, pareiškėjas nėra teikęs prašymo pasiskiepyti už savo lėšas. Priešingai, nei teigiama rašto 2.1 papunktyje, pareiškėjas skunde, teiktame Sveikatos apsaugos ministerijai, taip pat nebuvo nurodęs, jog prašo leisti pasiskiepyti už savo lėšas. Atsižvelgiant į tai, kad savo skunde pareiškėjas neišreiškė pageidavimo pateikti informaciją apie skiepus už savo lėšas, tokia informacija atsakyme ir nebuvo pateikta. Pareiškėjui pageidaujant pasiskiepyti už savo lėšas, būtina pateikti atskirą prašymą. Kiekvienu atveju prašymai dėl skiepijimo sprendžiami individualiai, teritoriniu principu.“

1.3. „Nurodome, jog kalėjimuose yra suteikiama galimybė pasiskiepyti už savo lėšas, kiekvienu atveju sprendžiant individualiai (pvz., Panevėžio kalėjime nuteistajai, pageidavusiai pasiskiepyti už savo lėšas, ši paslauga buvo suteikta organizuojant konvojų į skiepų kabinetą). Vienodos praktikos (pvz., sudarant sutartis) nėra, kadangi nėra galimybės numatyti, kiek asmenų pageidaus pasiskiepyti už savo lėšas. Kalėjimuose yra sudaryta galimybė pasiskiepyti asmenims, esantiems minėtose rizikos grupėse, tačiau pabrėžiame, jog to pageidaujančių asmenų yra itin mažai.“

1.4. Pareiškėjo 2025 m. rugsėjo 12 d. skunde Sveikatos apsaugos ministerijai, kurį su 2025 m. spalio 8 d. raštu Nr. 4-840 ministerija persiuntė LKT (LKT reg. 2025 m. spalio 8 d., Nr. 2G-3893), rašoma:

„Teikiamas skundas dėl Šiaulių kalėjimo sveikatos priežiūros kabinete įrengto ūgio ir svorio matavimo aparato. Aparatas yra sulūžęs ištraukiamoji ūgio strele visa kliba nusišukusi į šoną, padėta ne ant lygaus pagrindo, kas matuojant tiek ūgi, tiek svori teikia klaidingus duomenis, yra iškraipomi faktai ir teikiama klaidinga informacija apie žmogų. Atliekant matavimus duomenys turi būti surašomi tikslūs, o ne bet kokie.

Todėl ryšiu su aukščiau dėstomu prašau jūsų užtikrinti nesulūžusio aparatą kuris teiktų duomenis tikslus.

Atlikti operatyvią kontrolę ir užfiksuoti pažeidimą dėl sulūžusio aparato, po ko teikiama netiksli paciento įrašai – procedūru kabinete.

Apie priimtą sprendimą informuoti mane raštu su atsakymu pateikti mano skundo kopija.“

1.5. Pareiškėjo 2025 m. rugsėjo 26 d. skunde Sveikatos apsaugos ministerijai, kurį su 2025 m. spalio 8 d. raštu Nr. 4-839 ministerija persiuntė LKT (LKT reg. 2025 m. spalio 8 d., Nr. 2G-3894), rašoma:

„Teikiu šį skunda, dėl Lietuvos Kalėjimų Tarnybos Šiaulių Kalėjimo – neužtikrinant ir nesudarant galimybių pasiskiepyti nuo gripo.

Nors 2023, 2024 metais kituose kalėjimuose tokia galimybė buvo suteikta į prašymus paskiepyti nuo gripo nėra reguojama.

Gal Šiaulių Kalėjimui nėra skiriamas finansavimas gripo vakcinoms įsigyti.

Prašau įvertinti skunde minimus faktus ir įpareigoti LKT užtikrinti skiepus nuo gripo.

Apie priimtą sprendimą informuoti mane raštu.“

1.6. LKT 2025 m. spalio 28 d. rašte Nr. 2S-8548 pareiškėjui rašoma:

„Lietuvos kalėjimų tarnyba gavo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2025 m. spalio 8 d. raštais Nr. (1.1.36Mr-11) 4-5-2480, Nr. (1.1.36Mr-11) 4-5-2481 „Dėl laiško persiuntimo“ persiūtus X skundus nagrinėti pagal kompetenciją.

Atsakydami į jūsų skundus informuojame, kad arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų asmens sveikatos priežiūros teikimas reglamentuojamas Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 90 straipsnyje, kuriame numatyta „1. Asmens sveikatos priežiūros paslaugos arešto ir laisvės atėmimo bausmės uždaro ir pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietose atliekantiems nuteistiesiems, taip pat atviro tipo bausmės atlikimo vietose laikomiems nuteistiesiems, atliekantiems šio kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą drausminę nuobaudą, teikiamos sveikatos apsaugos ministro ir teisingumo ministro nustatyta tvarka.“

Lietuvos kalėjimų tarnybos (toliau – LKT) Šiaulių kalėjime esantiems nuteistiesiems sveikatos priežiūros paslaugų teikimas organizuojamas vadovaujantis Pirminės asmens sveikatos priežiūros skyriaus darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos kalėjimų tarnybos direktoriaus 2024 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. V-892 „Dėl Lietuvos kalėjimų tarnybos kokybės vadybos sistemos procedūrų aprašų tvirtinimo“ (toliau – Aprašas). Aprašo 6–15 punktai numato suimtųjų/nuteistųjų patekimo pas sveikatos priežiūros specialistus tvarką tiek planinės, tiek skubios pagalbos atveju, todėl esant sveikatos būklės pablogėjimui, įstaigoje nustatyta tvarka, tiek suimtieji, tiek nuteistieji visada gali kreiptis į Pirminės asmens sveikatos priežiūros skyriaus (toliau – PASPS) sveikatos priežiūros specialistus, kurie suteiks pagalbą savo kompetencijos ribose, o esant būtinosios pagalbos atvejui ir nesant galimybių užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugų suteikimo reikiama apimtimi, organizuos šių paslaugų suteikimą kitoje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje.

Visi laisvės atėmimo vietose dirbantys sveikatos priežiūros specialistai turi Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos išduotas medicinos praktikos licencijas, kurios suteikia teisę jiems verstis medicinos praktika pagal turimą kvalifikaciją. Kiekvienas sveikatos priežiūros specialistas praktiniame darbe vadovaujasi atitinkamomis medicinos normomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymais, todėl visus sprendimus dėl paciento sveikatos būklės ir poreikio skirti gydymą priima tik gydantis gydytojas, atsižvelgdamas ir įvertinęs pagrįstas medicinines indikacijas.

Atsakydami dėl imunoprofilaktikos informuojame, kad nemokamai gripo vakcina, kompensuojama Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) lėšomis, skiepijami pacientai priskirti šioms rizikos grupėms:

- 65 m. ir vyresni asmenys;
- asmenys, sergantys lėtinėmis (onkologinėmis, plaučių ligomis, bronchine astma, inkstų ligomis, širdies kraujagyslių, cukriniu diabetu, asmenims, kuriems yra imunodeficitinė būklė) ligomis;
- asmenys, gyvenantiems socialinėse globos ir slaugos įstaigose;
- nėščiosios;
- dirbantys medicinos įstaigose ir sveikatos mokslų studijų krypties grupės studentai, kurių programos praktinė dalis vyksta gydymo įstaigose.

Atsižvelgiant į paaiškinimą informuojame, kad jūs nepriklausote nei vienai iš aukščiau minėtų rizikos grupių.

Atsakydami į skundą dėl PASPS, veiklos adresas Šiaulių kalėjimas, procedūrų kabinete esančių svarstyklių suaugusiems, informuojame, kad šios svarstyklės yra įrašytos į metrologinio reglamentavimo sritims priskirtų matavimo priemonių ir jų grupių ir laiko intervalų tarp periodinių matavimo priemonių patikrų sąrašė ir jų metrologinė patikra atliekama teisės akte nustatytu periodiškumu. 2024-12-06 atlikta PASPS, veiklos adresas Šiaulių kalėjimas, procedūrų kabinete esančių svarstyklių suaugusiems metrologinė patikra, 2025-09-24 atlikta techninė priežiūra, kurios išvadoje pažymėta, dirbti galima.

Šis atsakymas per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, Vilnius) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

1.7. „Lietuvos kalėjimų tarnyboje buvo gautas ir registruotas Sveikatos apsaugos ministerijos 2025-11-13 raštu Nr. 4-928 persiūstas pareiškėjo 2025-11-08 skundas (reg. 2025-11-13, Nr. 2G-4455), į kurį atsakymas pateiktas 2025-12-04 raštu Nr. 2S-9800 (kopijos pridedamos). Skunde pareiškėjas nurodė, jog pateikė keturis prašymus dėl prekių įsigijimo iš vaistinės „Apotheka“. Nurodome, jog prie šio rašto pridedamos skunde minimų prašymų kopijos, t. y. 2025-09-15, Nr. NPS-24-7991; 2025-10-02, Nr. NPS-24-8493; 2025-10-07, Nr. NPS-24-8617; 2025-10-16, Nr. NPS-24-8891. Atkreipiame dėmesį, jog, priešingai nei nurodo pareiškėjas, nei viename iš šių prašymų nebuvo nurodyta, jog prekes pageidaujama įsigyti tik iš minėtos vaistinės. Be to, 2025-09-15 prašymas Nr. NPS-24-7991 buvo susijęs su taksofono kortelės papildymu, o 2025-10-16 prašyme Nr. NPS-24-8891 išdėstomas pageidavimas padaryti bylos dokumentų kopijas, taigi, šie nurodyti prašymai nėra susiję su medikamentų ar medicininių priemonių įsigijimu. Į tokio tipo prašymus atsakymai raštu nėra rengiami, juos įvykdan. Pareiškėjas 2025-10-02 prašyme Nr. NPS-24-8493 pageidavo įsigyti „*THERAFLU NAKTINIS 6 vnt THERAFLU DIENINIS 6vnt*“ (čia ir toliau citatų kalba netaisyta), tačiau 2025-10-07 pateikė prašymą Nr. NPS-24-8629, kuriuo pageidavo „*sustabdyti vaistų teroflu pirkimą <...> nenagrinėti raštiško atsakymo nereikia*“. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjui pateiktas Šiaulių kalėjimo viršininko 2025-10-10 raštas Nr. SN-24-1017 (kopija pridedama). Pareiškėjas 2025-10-07 prašyme Nr. NPS-24-8617 pageidavo įsigyti dantų pastą bei dantų šepetėlį „Paradontax“. Pateiktais duomenimis, pareiškėjui žodžiu buvo pateikta informacija, jog reikalinga pateikti prašymą pagal atnaujintą formą ir prekės būtų užsakytos iš parduotuvės, tačiau atnaujintas prašymas pateiktas nebuvo, todėl prekės neužsakytos.“

„Parduotuvės tiekėjui pateikus maisto papildų ir vitaminų sąrašą, internetu yra patikrinamos tų pačių prekių kainos keliose vaistinėse. Konkrečių vaistinių sąrašo, įtvirtinto atskirame teisės akte, nėra. UAB „Lobby Baltic“ pateiktais duomenimis, vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų kainų apskaičiavimui yra naudojamos UAB „Gintarinė vaistinė“ taikomos kainos.“

„Maisto papildai ir vitaminai, kuriems nereikia recepto, įsigijami kalėjimuose veikiančiose parduotuvėse, kuriose prekiaujama tais vaistiniais preparatais, kuriuos Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininko nustatyta tvarka leidžiama parduoti vaistinių preparatų mažmeninės prekybos įmonėms, taip pat vitaminais, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus patvirtintame sąrašė nurodytais maisto papildais (gamintojų pakuotėmis, direktoriaus nustatytais kiekiais) ir gydytojo rekomenduotomis medicinos priemonėmis. Pabrėžiame, kad esančios sutartys nenustato, iš kurios vaistinės tiekėjas privalo užsakyti prekes. Receptiniais vaistais pacientai yra aprūpinami.“

1.8. Pareiškėjo 2025 m. lapkričio 8 d. skunde Sveikatos apsaugos ministerijai, kurį su 2025 m. lapkričio 13 d. raštu Nr. 4-928 ministerija persiuntė LKT (LKT reg. 2025 m. lapkričio 13 d., Nr. 2G-4455), be kita ko, rašoma:

„Teikiamas skundas dėl Šiaulių kalėjime nesudaromų sąlygų iš asmeninės saskaitoje esančių lėšų įsigyti vitaminų, vaistų ir gydytojos rekomenduojamu higienos priemonių dantims t. y. tarpdančiu šepetėliu ir kito.

Skundo esmė ir motyvai:

1) Buvo pateikti 4 prašymai rugsėjo ir spalio mėnesiais NPS 24-7951, NPS 24-8493, NPS 24-8617, NPS 24-8851.

LKT yra sudariusi sutartį su vaistine Apotheca.

2) Visuose įstaigose pateikiant prašymus dėl vaistų, vitaminų ir higienos priemonių – visa tai būna užsakyta ir nupiršta.

3) Šiaulių kalėjimas motyvuoja kad šios paslaugos neteikia ir nurodo, kad pirkti iš parduotuvės su 100 % antkainiu.

4) Vaistinėje Apotheca perkant prekes gauni ir nuolaidas, akcijas ir kita, ir žinai kad gausi prekes kokybiškas.

5) Kyla klausimas ar UAB LOBBY Baltic turi licenzijas prekiauti medikamentais, vaistais nes kaip yra žinoma, šią licenciją išduoda LR SAM akreditavimo tarnyba. Vadinas parduotuvė prekiauja medikamentais, be licenzijos ir juos pardavinėja su ankaineis.

6) Šiaulių kalėjimas neužtikrina reikiamu vaistu kiekio, nes negauna reikiamo finansavimo iš sveikatos priežiūros padalinio, vaistu pastovei trūksta.

7) Savo vaistų įsigyti neleidžia, nes motyvuoja kad nėra pas jų vaistinės. Bet blankus išduoda (pridedama).“

1.9. LKT 2025 m. gruodžio 4 d. rašte Nr. 2S-9800, kuriuo atsakoma į Pareiškėjo 2025 m. lapkričio 8 d. skundą, persiūtą Sveikatos apsaugos ministerijos su 2025 m. lapkričio 13 d. raštu Nr. 4-928, be kita ko, rašoma:

„Skundo nagrinėjimo metu nustatyta, kad Šiaulių kalėjime nuteistųjų aprūpinimas prekėmis vykdomas pagal 2024 m. spalio 9 d. tarp Lietuvos kalėjimų tarnybos ir UAB „Lobby Baltic“ pasirašytą nuteistųjų/suimtųjų apiprekinimo paslaugos teikimo sutartį Nr. ST-397 (toliau – Sutartį). Laisvės atėmimo vietų parduotuvėse leidžiamų įsigyti prekių sąrašas nustatytas Laisvės atėmimo vietų įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2022 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1R-444 „Dėl Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso, Lietuvos Respublikos probacijos įstatymo ir Lietuvos Respublikos suėmimo vykdymo įstatymo įgyvendinimo“. Vaistinių preparatų ir maisto papildų įsigijimą reglamentuoja Laisvės atėmimo vietų įstaigų vidaus tvarkos taisyklių 20.5.15 [teisingas – 42.5.16] punktas – *vaistinių preparatų, kuriais Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininko nustatyta tvarka leidžiama prekiauti vaistinių preparatų mažmeninės prekybos įmonėms, vitaminų (gamintojų pakuotėmis, ne daugiau kaip 30 tablečių arba kapsulių).*

Parduodamų prekių asortimentą ir jų kainas nuolat tikrina Lietuvos kalėjimų tarnybos Turto valdymo skyriaus specialistai. Tikrinama, kad įstaigoje parduodamų prekių kainos neviršytų Sutartyje šalių sulytų kainų ir kad paslaugos teikėjo nustatytos kainos prekėms, kurios nėra įtrauktos į Sutartį, būtų ne didesnės kaip penkiolika procentų už tų pačių savybių prekes, lyginant su Lietuvos Respublikoje registruotos ir joje prekiaujančios UAB „Barbora“ internetinės parduotuvės pradinėmis (ne akcijnėmis) kainomis. Vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų kainos nustatomos pagal vidutinę statistinę kainą ir neturi jos viršyti daugiau kaip 15 procentų.

Maisto papildais nuteistieji apsirūpina patys. Maisto papildas – tai maisto produktas, skirtas papildyti įprastą maisto racioną, ir kuris vienas arba derinyje su kitomis medžiagomis yra koncentruotas maistinių ar kitų medžiagų, turinčių mitybinį arba fiziologinį poveikį, šaltinis. Maisto papildas nepriskiriamas vaistinių preparatų ir medicinos priemonių grupei, tai – ne vaistas. Esant poreikiui, suimtieji/nuteistieji gali įsigyti norimus vitaminus ar maisto papildus už asmenines lėšas įstaigos parduotuvėje pagal Lietuvos kalėjimų tarnybos direktoriaus patvirtintą maisto papildų, leidžiamų įsigyti bausmės atlikimo vietų parduotuvėse, sąrašą. Rašytinės gydytojo rekomendacijos dėl vitaminų (maisto papildų) ir

vaistinių preparatų nereikia. Į šeimos gydytoją suimtas/nuteistas gali kreiptis norėdamas pasikonsultuoti dėl pageidaujamų maisto papildų/vitaminų įsigijimo tikslingumo.

Akcentuojame, kad UAB „Lobby Baltic“ prekiauja tais vaistiniais preparatais, kuriuos Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininko nustatyta tvarka leidžiama parduoti vaistinių preparatų mažmeninės prekybos įmonėms, taip pat vitaminais, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus patvirtintame sąraše nurodytais maisto papildais (gamintojų pakuotėmis, direktoriaus nustatytais kiekiais) ir gydytojo rekomenduotomis medicinos priemonėmis. Pabrėžiame, kad Sutartis nenustato, iš kurios vaistinės tiekėjas privalo užsakyti prekes. Skunde nurodytos prekės – vitaminai, maisto papildai ir vaistiniai preparatai – nėra įtrauktos į prekių sąrašą, kuriam Sutartyje nustatytos konkrečios kainos.“

1.10. Pareiškėjo 2025 m. spalio 1 d. skunde Šiaulių kalėjimo viršininkui (LKT reg. 2025 m. spalio 2 d., Nr. NPS-24-8490) rašoma:

„Remdamasis LR BVK nuostata, bei LR Viešojo administravimo įstatymu.

Teikiamas skundas dėl Šiaulių Kalėjimo netinkamos tvarkos organizuojant prekinimą ir kita.

Skundo esmė ir motyvai:

1) Kaip žinoma pagal sukurta tvarka prekinimasis yra vykdomas gyvenamose korpuse I a. pirmad. II antradienis III trečiadienis IV ūkio būrys V papildomas neturintiems pinigų ir kita

2) Toks priimtos tvarkos palaikymas ir sukurtas grafikas yra netinkamas ir pritaikytas, dėl pareigūnu darbo krūvio mažinimas. Toks teiginys prieštarauja LVAT teismų praktikoje įtvirtintose sprendimuose.

3) Bet tai pažeidžia mano teises – kadangi prekinantis 1 kart. į savaitę maisto produktai, vaisiai, daržovės neišsilaiko pradeda vysti ar gesti. Šiaulių kalėjime nėra įrengtu patalpų kuriuose yra šaldytuvai – kuriuose būtų galima laikyti maistą kas akcentuojama higienos normomis

4) Visuose kalėjimuose prekinimas organizuojamas 2 kartus į savaitę, kadangi sprendžiant problemą dėl maisto laikymo užsakomu prekių organizavimas vyksta 2 kartus per savaitę

Ryšių su aukščiau dėstomu prašau skunda registruoti. Apie priimtą sprendimą pateikti raštišką atsakymą. Tai pat keisti prekinimosi tvarka, arba organizuoti šaldytuvus maistui laikyti ką numato LKT aprašas

Su atsakymu pateikti skundo nuoraša su metaduomenimis.“

1.11. Šiaulių kalėjimo 2025 m. spalio 20 d. atsakyme Nr. SA-24-37 į Pareiškėjo 2025 m. spalio 1 d. skundą (LKT reg. 2025 m. spalio 2 d., Nr. NPS-24-8490), be kita ko, rašoma:

„Pažymime, kad Šiaulių kalėjime apiprekinimas yra vykdomas pagal Suimtųjų (nuteistųjų) aprūpinimo maisto prekėmis iš parduotuvės grafiką, kuris numato, kad suimtieji (nuteistieji) apiprekinami vieną kartą savaitėje bei prašymai priimami pagal nustatytą tvarką. Visa informacija yra skelbiama kiekviename režiminio korpuso aukšte. Papildomai informuojame Jus, kad papildomo apsipirkimo dienomis apiprekinami tie suimtieji (nuteistieji), kurie apsipirkimo dieną buvo išvykę iš įstaigos bei apsipirkimo dieną neturėjo asmeninėje sąskaitoje pinigų, bet buvo pateikę prašymą.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad suimtieji (nuteistieji) yra maitinami 3 kartus per dieną visaverčiu maistu, kuris atitinka teisės aktais nustatytas fiziologines mitybos normas, o papildomų maisto produktų įsigijimas laisvės atėmimo įstaigų parduotuvėje yra susijęs tik su nebūtinų nuteistųjų poreikių tenkinimu. Tuo tarpu nuteistųjų apsipirkimas, įsigyjant maisto produktų bei kitų jiems leidžiamų turėti daiktų, yra susijęs iš esmės tik su jų papildomų (individualių) poreikių tenkinimu.

Pastebėtina ir tai, kad didelis daiktų kiekis (ypač – stambiagabaričių daiktų tokių kaip šaldytuvai) tik dar labiau sumažina patalpos įstaigose laikomų asmenų gyvenamųjų patalpų plotus, o tai gali lemti jų teisės į žmogiškas laikymo sąlygas pažeidimus, kuriais patys nuteistieji dažniausiai ir skundžiasi bylinėdamiesi su Lietuvos valstybe. Šiaulių kalėjimo administracija nepažeidžia teisės aktų reikalavimų neaprupindama šaldytuvais gyvenamųjų patalpų.“

1.12. LKT 2025 m. lapkričio 20 d. rašte Nr. 2S-9337, kuriuo atsakoma į Pareiškėjo 2025 m. spalio 27 d. skundą (LKT reg. Nr. 2G-4216), be kita ko, rašoma:

„LKT išnagrinėjo Jūsų Skundą ir pateiktą dokumentinę medžiagą – Jūsų 2025-10-01 skundą (užregistruotas 2025-10-02, Nr. NPS-24-8490), Šiaulių kalėjimo viršininko 2025-10-20 atsakymą Nr. SA-24-37 (toliau – Atsakymas 1), Jūsų 2025-10-01 prašymą (užregistruotas 2025-10-02, Nr. NPS-24-8487), Šiaulių kalėjimo 2025-10-20 atsakymą SN-24-1045 (toliau – Atsakymas 2), LKT Turto valdymo skyriaus specialisto 2025-11-13 pažymą Nr. LV-75436 – nustatė, kad 2025-10-01 skundu reikalaujate pakeisti Šiaulių kalėjimo prekinimos tvarką, t. y. leisti prekintis ne vieną kartą per savaitę, bet du. Atsakymu 1 Jums buvo suteikta visa iš esmės aktuali informacija susijusi su 2025-10-01 skunde išdėstytais klausimais, dėl prekinimosi tvarkos. Atsakymas 1 parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka, terminais ir turima objektyvia informacija, todėl yra teisėtas, pagrįstas ir nenaikintinas.

Pažymime, kad Šiaulių kalėjimo režiminio korpuso kameros baldais ir inventoriu aprūpinamos vadovaujantis Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2017-06-07 įsakymu Nr. V-245 patvirtintomis „Dėl laisvės atėmimo vietų aprūpinimo baldais ir kitu inventoriu normų patvirtinimo“ ir nuteistiesiems atliekantiems laisvės atėmimo bausmę uždaro tipo bausmės atlikimo vietoje galimybė gyvenamojoje kameroje turėti šaldytuvą nėra numatyta.“

1.13. „[...] patikrinus dokumentų valdymo sistemą nenustatyta, kad pareiškėjas būtų teikęs skundą dėl galimybės maistą šildyti mikrobangų krosnelėje. Pareiškėjas pateikė 2025-10-02 skundą Nr. NPS-24-8490, tačiau jame nėra minimas naudojimas mikrobangų krosnele. Nurodome, jog, suderinus su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, visuose trijuose korpuso aukštuose yra įrengtos mikrobangų krosnelės, skirtos teikėjo UAB „CNC catering“ tiekiamam maistui pašildyti tais atvejais, kai pusryčių, pietų ar vakarienės metu jo temperatūra yra netinkama nuteistiesiems ir suimtiesiems, tačiau pasišildyti parduotuvėje nusipirkto maisto galimybės nėra. Pažymime, jog šiuo metu galiojantys teisės aktai nenumato reikalavimo įrengti mikrobangų krosneles bendro naudojimo ir gyvenamosiose patalpose.“

1.14. Pareiškėjo 2025 m. spalio 1 d. prašyme Šiaulių kalėjimo viršininkui (LKT reg. 2025 m. spalio 2 d., Nr. NPS-24-8487) rašoma:

„Remdamasis LR BVK nuostata bei LR Viešojo administravimo įstatymu. Prašau pateikti šią informaciją:

1) Kokiu sprendimu yra organizuojamas vaizdo skambučiu ir telefonu kalbėjimas Šiaulių Kalėjime nuo kada iki kada galimas kalbėjimas ir išvedimas – prašau pateikti įsakymo ar sprendimo kopijos nuorašą

2) Kokiu sprendimu yra organizuojamas RIP išvedimas kokiom dienom ir valandomis prašau pateikti įsakymo ar sprendimo kopija nuorašą

3) Prašau pateikti 1.2 punkte dėstoma motyvuota atsakymą. Prašymą registruoti Kadangi galiojanti tvarka pažeidžia mano teises ir su atsakymu kreipsiuos į teismą, dėl tvarkų teisėtumo – neteisėtumo, bei įpareigojimo keisti tvarką ką numato LR VAĮ

Su atsakymu pateikti mano prašymo kopija su meta duomenimis.“

1.15. Šiaulių kalėjimo 2025 m. spalio 20 d. atsakyme Nr. SN-24-1045 į Pareiškėjo 2025 m. spalio 1 d. prašymą (LKT reg. 2025 m. spalio 2 d., Nr. NPS-24-8487), be kita ko, rašoma:

„Laisvės atėmimo vietų įstaigose laikomų suimtųjų ir nuteistųjų skambinimo ir kalbėjimo telefonu bei naudojimosi interneto telefonija tvarkos aprašu, patvirtintu Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2018 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. V-430 „Dėl Laisvės atėmimo vietų įstaigose laikomų suimtųjų ir nuteistųjų skambinimo ir kalbėjimo telefonu bei naudojimosi interneto telefonija tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

Aprašo 12 punkte nustatyta, kad suimtiesiems ir nuteistiesiems skambinimas ir kalbėjimas telefonu ar naudojimas interneto telefonija organizuojamas vadovaujantis laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus patvirtinta tvarka ir dienotvarkė. Paaiškiname, kad vadovaujantis Lietuvos kalėjimų tarnybos Šiaulių kalėjimo viršininko 2024 m. rugsėjo 20 d. sprendimu Nr. VO-24-17 patvirtintos Suimtųjų ir nuteistųjų dienotvarkės 6, 8 ir 11 punktais, suimtųjų ir nuteistųjų skambinimas užtikrinamas dienotvarkėje nurodytu laiku – nuo 8.00 val. iki 11.30 val., nuo 12.30 val. iki 17.00 val. ir nuo 18.00 val. iki 19.30 val.

Šiaulių kalėjime riboto interneto prieigos (toliau – RIP) naudojimosi tvarka nustatoma remiantis Lietuvos kalėjimų tarnybos kalėjimų Resocializacijos skyrių veiklos tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos kalėjimų tarnybos direktoriaus 2024 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V-446 (toliau – Aprašas) XVI skyriumi „Naudojimas riboto interneto prieiga“ (90–98 p.), kuriame reglamentuojama suimtojo/nuteistojo naudojimosi riboto interneto prieiga organizavimo tvarka. Aprašas numato, kad naudojimas RIP organizuojamas sudarant grafiką pagal suimtųjų/nuteistųjų pateiktus pageidavimus. Aprašo 94 p. numatyta galimybės naudotis RIP trukmė – nuo 30 iki 60 min. Aprašo 95 p. numatyta, kad suimtieji/nuteistieji gali pateikti prašymą su pageidavimu RIP naudotis reguliariai ar ilgiau nei 60 minučių, tačiau imperatyvaus reikalavimo, kad tai turi būti suteikta, nei šiame Apraše nei kituose teisės aktuose nėra. Apraše taip pat nėra numatytas ir naudojimosi RIP periodiškumas, t. y. kas kiek laiko suimtajam/nuteistajam leidžiama naudotis RIP.

Šiaulių kalėjime šiuo metu yra 3 RIP kompiuteriai, tenkantys apie 350 kalėjime laikomų suimtųjų ir nuteistųjų. Nemaža dalis kalėjime laikomų asmenų pageidauja naudotis RIP, taip pat kai kurie ir po keletą kartų per savaitę. Šiaulių kalėjimo administracija, atsižvelgiant į pageidaujančių skaičių, visų prašymų patenkinti negali, nes nepakaktų laiko visiems norintiems pasinaudoti RIP. Atsižvelgiant į pageidavimus, sudarant RIP grafiką, pirmiausia suteikiama teisė RIP pasinaudoti bent kartą visiems norintiems po 30 min. (įrašoma į grafiką). Po to, atsižvelgiant į likusį laisvą laiką, kuriuo pagal suimtųjų ir nuteistųjų dienotvarkę, suimtieji/nuteistieji galėtų naudotis RIP, antrą kartą arba ilgiau naudotis RIP suteikiama šiems suimtiesiems/nuteistiesiems: nuotoliniu būdu besimokantiems aukštosiose mokyklose, nuteistųjų kolektyvo tarybos nariams (kad galėtų pasiruošti Tarybos posėdžiams, parengti posėdžio protokolą), suimtiesiems/nuteistiesiems, kuriems teismai ar ikiteisminio tyrimo pareigūnai atsiuntė prisijungimus (arba elektroninę medžiagą) susipažinti su bylos duomenimis, suimtiesiems/nuteistiesiems, vykdančioms individualią veiklą, kurios vykdymui būtinas kompiuteris, kitiems suimtiesiems/nuteistiesiems, kurie pateikia neginčijamus įrodymus, kad jam pagal aplinkybes būtinas ilgesnis, negu 30 min. per savaitę naudojimas RIP kompiuteriu.“

1.16. Pareiškėjo 2025 m. spalio 27 d. skunde LKT (LKT reg. Nr. 2G-4216), be kita ko, rašoma:

„3.1. Patektas 2025-10-20 Nr. SN-24-1045 atsakymas neatitinka realybės ir pažeidžia mano teises. Visa rugsėjo ir spalio mėnesi su prašymais kreipiausi naudotis RIP kiekviena diena, dėl didelio kiekio bylų E. Teismas ir pateiktu bylų iš prokuratūros dėl jų analizės ir kito. Bet nors kas savaitę teikiu prašymus ir aiškiai nurodau priežastis dėl ko reikia ilgesnio laiko prie RIP ir to reikia kas diena, bet Š. k [Šiaulių kalėjimo] sprendimu viena savaitę padaroma karta į savaitę kita kart 2 kartus į savaitę kartais kas antra diena. Nors iš sarašu matoma kad naudojami RIP vos 2 ar 3 žmonės pirmame aukšte. Tą galite pamatyti

iš sudarytu sarašu. Vadinasi Š. k samoningai kliudo ir draudžia naudotis RIP motyvuotais mano prašymais, be to net Prokuratūros ar Imuniteto skyriaus yra nurodymas nekliudomai leisti susipažinti su medžiaga ir kita. Visa tai pažeidžia mano teises.

3.2. Pateiktame atsakyme dėl skambinimo galimybės tik iki 19.30 valandos pažeidžia mano teisę pasiskambinti 21⁰⁰ valanda kas yra svarbu kadangi dauguma artimųjų dirba vietose kur telefono negalima turėti, o darbo laikas nuo 08⁰⁰ iki 20⁰⁰ be to gyvena užsienyje.“

1.17. Pareiškėjo 2025 m. gruodžio 29 d. prašyme Šiaulių kalėjimo viršininkui rašoma:

„Prašau leisti naudotis RIP kiekvieną dieną ir savaitgaleis dėl didelio kiekio bylų E. Teismas portale ir kitų aspektų.“

1.18. „Nurodome, jog jokie teisės aktai nenumato naudojimosi riboto interneto prieiga (toliau – RIP) periodiškumo ir dažnio. Šiaulių kalėjime yra sudaromi suimtųjų (nuteistųjų) naudojimosi RIP grafikai, kuriuose numatomas naudojimosi laikas. Grafikas sudaromas atsižvelgiant į pageidaujančių prašymus bei į RIP kompiuterių skaičių ir jų apkrovą bei pageidavimus pateikusių asmenų skaičių. Atsižvelgiant į tai, nėra galimybės pasakyti, *„kiek kartų per savaitę ir kiek laiko Pareiškėjas faktiškai turi galimybę naudotis RIP“*, kadangi sudaromi grafikai bei juose numatomas naudojimosi laikas gali kisti. Atsižvelgiant į Šiaulių kalėjime esančių RIP kompiuterių ir pageidaujančių asmenų skaičių, naudojimosi RIP trukmė yra ribojama, t. y. iki 30 min., tačiau pabrėžiame, jog pareiškėjui yra sudaroma galimybė naudotis RIP kelis kartus per savaitę. Vien tai, kad pareiškėjo netenkina naudojimosi RIP dažnis ir laikas, nereiškia, jog ši galimybė nėra užtikrinama tokia apimtimi, kokia yra įmanoma pagal šiuo metu esančias aplinkybes.“

„Pateiktais duomenimis, pareiškėjas pateikė 2025-12-29 prašymą naudotis RIP *„kiekvieną dieną ir savaitgaliais“*. Atsakymas į šį prašymą pateiktas nebuvo, kadangi pareiškėjas pagal prašymą yra įtraukiamas į RIP naudojimosi grafikus kiekvieną savaitę. Pareiškėjas yra supažindintas su informacija, jog naudotis RIP savaitgaliais galimybės nėra. Ankstesni pareiškėjo prašymai, juos įtraukiant į naudojimosi RIP pažymas, nėra išsaugomi. Šiaulių kalėjime naudojimas RIP numatytas tik darbo dienomis, tačiau, patikrinus naudojimosi grafikus, nustatyta, jog pareiškėjui suteikiama galimybė naudotis RIP penkias dienas per savaitę, t. y. visomis darbo dienomis.“

„Pabrėžiame, jog pareiškėjui suteikiamos galimybės naudotis RIP kelis kartus per savaitę, kai kuriomis savaitėmis – kiekvieną darbo dieną.“

1.19. LKT pateiktuose Šiaulių kalėjime laikomų suimtųjų (nuteistųjų) naudojimosi RIP grafikuose nurodyta, kad laikotarpiu nuo 2025 m. rugsėjo 29 d. iki 2026 m. sausio 23 d. Pareiškėjui buvo suteikta galimybė naudotis RIP šiomis dienomis: 2025-09-30, 2025-10-01, 2025-10-02, 2025-10-06, 2025-10-07, 2025-10-08, 2025-10-09, 2025-10-10, 2025-10-13, 2025-10-15, 2025-10-17, 2025-10-20, 2025-10-22, 2025-10-24, 2025-10-27, 2025-10-28, 2025-10-29, 2025-10-30, 2025-10-31, 2025-11-03, 2025-11-04, 2025-11-05, 2025-11-06, 2025-11-07, 2025-11-10, 2025-11-11, 2025-11-12, 2025-11-13, 2025-11-14, 2025-11-17, 2025-11-18, 2025-11-19, 2025-11-20, 2025-11-21, 2025-11-24, 2025-11-25, 2025-11-26, 2025-11-27, 2025-11-28, 2025-12-01, 2025-12-02, 2025-12-03, 2025-12-04, 2025-12-05, 2025-12-08, 2025-12-09, 2025-12-10, 2025-12-11, 2025-12-12, 2025-12-15, 2025-12-16, 2025-12-17, 2025-12-18, 2025-12-19, 2025-12-22, 2025-12-23, 2025-12-24, 2025-12-25, 2025-12-26, 2025-12-29, 2025-12-30, 2025-12-31, 2026-01-01, 2026-01-02, 2026-01-05, 2026-01-06, 2026-01-07, 2026-01-08, 2026-01-09, 2026-01-12, 2026-01-13, 2026-01-14, 2026-01-15, 2026-01-16, 2026-01-19, 2026-01-20, 2026-01-21, 2026-01-22, 2026-01-23.

1.20. „Informuojame, jog pastaruoju metu Šiaulių kalėjime (Turto valdymo skyriuje) nebuvo gauta suimtųjų (nuteistųjų) skundų ar kreipimųsi dėl to, jog įrengtais taksofonais nebūtų galima tinkamai naudotis dėl triukšmingos aplinkos. Kadangi skundų ar nusiskundimų dėl taksofonų naudojimo sąlygų nebuvo gauta, Šiaulių kalėjime nebuvo

atliekamas papildomas taksofonų įrengimo vietos bei garso sklaidimą slopinančių priemonių tinkamumo vertinimas.“

1.21. Pareiškėjo 2025 m. spalio 29 d. lygių galimybių kontrolieriui pateiktame skunde (Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos reg. Nr. (25)SN-360) nurodyta:

„Su prašymu kreipiausi jog būtų užtikrinta atlikti apeigas pag musulmonišką tikėjimą ta buvo atsisakyta padaryti, nėra užtikrinamas reikiamas kiekis literatūros knygų ir kita.“

1.22. LKT 2025 m. gruodžio 2 d. rašte Nr. 2S-9715, kuriuo atsakoma į Pareiškėjo 2025 m. spalio 29 d. skundą, persiųstą lygių galimybių kontrolierės su 2025 m. lapkričio 5 d. raštu Nr. (25)SN-360)S-639, be kita ko, rašoma:

„Skundo nagrinėjimo metu nustatyta, kad 2025-09-11 pateikėte prašymą, kuriuo prašėt užtikrinti galimybę iš kalėjimo bibliotekos gauti Koraną išverstą į lietuvių kalbą bei didesnio leidinių kiekio apie islamo tikėjimą. 2025-09-30 raštu Nr. SN-24-986 (toliau – Raštas) Jums buvo pateiktas atsakymas.

Pažymėtina, kad Raštu buvote informuotas apie galimybę skaityti Koraną lietuvių kalba – Šiaulių kalėjimo biblioteka šiuo metu turi dvi Korano knygas rusų ir kazachų kalbomis. Koraną lietuvių kalba galite skaityti pasinaudodamas bibliotekoje esančia elektronine skaitykle. Norint pasinaudoti šia galimybe Jums reikia pateikti prašymą išduoti elektroninę skaityklę. Skaityklė išduodama dvejoms savaitėms su galimybe išdavimo laikotarpį pratęsti.

Atkreipiame dėmesį, kad Šiaulių kalėjimas neperka knygų ir kitų leidinių, pirkimus vykdo Lietuvos kalėjimų tarnyba centralizuotu būdu visiems kalėjimams. Tačiau, paminėtina, kad 2023 m. – 2024 m. laikotarpiu naujų knygų, nupirktų centralizuotu būdu, Šiaulių kalėjimas negavo. Visos per šiuos metus gautos naujos knygos yra perduotos savanorių ir Nevyriausybinių organizacijų kaip parama. Neišparduotą ir iš prekybos įmonių gražintą spaudą (žurnalus ir laikraščius) Šiaulių kalėjimui kaip paramą 1 arba 2 kartus per mėnesį perduoda šalia Šiaulių mieste įsikūrusi bendrovė, prekiaujanti spauda visoje Lietuvoje. Gauta spauda proporcingai išdalijama suimtiesiems ir nuteistiesiems į gyvenamąsias kameras. Rašte taip pat buvote informuotas, kad su islamo (musulmoniškosios) religijos atstovais Šiaulių kalėjimas sutarčių neturi, kadangi iki šiol dar nei vienas suimtas ar nuteistas nesikreipė dėl šio religijos dvasininko paslaugų. Taip pat ir nebuvo pakankamos paklausos šios religijos dvasininko paslaugoms, nes į kalėjimą papuola tik pavieniai šią religiją propaguojantys asmenys ir tai dažniausiai suimtieji, kurie laikomi gana trumpą laiką. Kalėjimo administracija ieško galimybių sudaryti sutartį su islamo dvasininku, yra išsiuntusi elektroninėmis ryšio priemonėmis (el. paštu) pasiūlymus Lietuvoje veikiančioms islamo religinėms bendrovėms, tačiau kol kas atsakymų ir pasiūlymų bendradarbiauti negauta.“

1.23. „Šiaulių kalėjime registruota 2025-10-07 pažyma Nr. RV-24-6258, kurioje užfiksuotas pareiškėjo prašymas dėl elektroninės skaityklės išdavimo. Elektroninė skaityklė pareiškėjui buvo įteikta, nuteistasis tai patvirtino parašu.“

2. 2026 m. kovo 25 d. Seimo kontrolierė gavo LKT raštą Nr. 1S-2021. Rašte ir jo prieduose pateikta ši informacija:

2.1. „Nurodome, jog patikrinus dokumentų valdymo bendrąją informacinę sistemą nenustatyta, kad būtų gautas ir užregistruotas [Pareiškėjo] (toliau – pareiškėjas) 2026 m. sausio 26 d. prašymas. Lietuvos kalėjimų tarnyboje buvo gautas tik Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos persiųstas pareiškėjo skundas (reg. 2026-01-13, Nr. 2G-161) dėl nesudarytų sąlygų bendrauti su advokatais įvairiomis ryšio priemonėmis. Pabrėžiame, jog vadovaujantis Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 42 straipsnio nuostatomis, nuteistieji turi teisę teisingumo ministro nustatyta tvarka nekliudomai susitikti, susirašinėti su savo advokatu (advokato padėjėju) ir jam skambinti. Šių susitikimų ir skambinimo kartų

skaičius ir trukmė, taip pat laiškų kiekis neribojami. Laisvės atėmimo vietų įstaigos vidaus tvarkos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2022 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1R-444, 78 punktą numato, kad naudojantis interneto telefonija suimtiesiems ir nuteistiesiems leidžiama skambinti tik savo artimiesiems. Paskambinti kitiems asmenims naudojantis interneto telefonija suimtajam ar nuteistajam leidžiama tik gavus laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgalioto pareigūno leidimą. Atsižvelgiant į didelį norinčiųjų naudotis interneto telefonija skaičių bei ribotas technines galimybes (turint tik dvi tam skirtas patalpas), skambučių organizavimas vykdomas taip, kad būtų užtikrintas teisės aktų reikalavimų laikymasis ir racionalus turimų resursų naudojimas. Pažymėtina, kad galimybė naudotis interneto telefonija bendravimui su gynėjais (advokatais) nėra numatyta.“

2.2. LKT 2026 m. vasario 10 d. rašte Nr. 2S-1245, kuriuo atsakoma į Teisingumo ministerijos persiūtą Pareiškėjo 2026 m. sausio 6 d. skundą (LKT reg. 2026 m. sausio 13 d., Nr. 2G-161) dėl nesudarytų sąlygų bendrauti su advokatais įvairiomis ryšio priemonėmis, be kita ko, nurodyta:

„Šiaulių kalėjime telefonų aparatai, skirti suimtiesiems ir nuteistiesiems pasiskambinti yra įrengti režiminio korpuso koridoriuose optimaliu atstumu vienas nuo kito, be to jie apsaugoti šonine sienele, kas slopina garso sklaidimą bei taip eliminuoja galimybę pašaliniams asmenims klausytis kitų telefoninių pokalbių. Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad nuo telefono aparatų iki suimtųjų (nuteistųjų) gyvenamųjų kambarių durų yra pakankamas atstumas, kuris užtikrina skambinančiųjų privatumą.

LKT Skundo nagrinėjimo metu patikrinusi dokumentų valdymo bendrąją informacinę sistemą nustatė, kad Šiaulių kalėjimo administracijai nesate teikęs nei prašymų, nei skundų dėl galimai neteisėtai ribojamos ar neužtikrinamos galimybės bendrauti su advokatu (advokato padėjėju).

Informuojame, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), 24.3. p. prašymas ir skundas raštu turi būti konkretus ir suprantamas. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 3 dalies 2 punkte numatyta, kad prašymas ar skundas viešojo administravimo subjekto vadovo arba jo įgalioto pareigūno ar valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens sprendimu gali būti nenagrinėjamas, jeigu jis grindžiamas akivaizdžiai tikrovės neatitinkančiais faktais arba jeigu jo turinys nekonkretus ir nesuprantamas ir dėl to viešojo administravimo subjektas negali tokio prašymo ar skundo išnagrinėti. Pažymime, kad Jūsų Skundo turinys yra neaiškus ir neinformatyvus, paremtas abstrakčiais teiginiais, nepateikiant konkrečių duomenų – nenurodytos galimų Jūsų teisių pažeidimų datos, laikotarpis. Skundo teiginiai yra grindžiami tik Jūsų subjektyviu įsitikinimu, nuomonės reiškimu ir prielaidomis. LKT neturi duomenų ir pagrindo teigti, kad Šiaulių kalėjimo pareigūnas išskirtinai Jums sudarytų netinkamas kalinimo sąlygas, neužtikrintų Jums numatytų teisių ar aplaidžiai vykdytų savo tarnybines pareigas.

Informuojame, kad vadovaujantis Laisvės atėmimo vietų įstaigos vidaus tvarkos taisyklių 78 p. numato, kad naudotis interneto telefonija suimtiesiems ir nuteistiesiems leidžiama skambinant tik savo artimiesiems.“

2.3. „Nurodome, jog visi nuteistieji, įskaitant pareiškėją, turi galimybę naudotis bibliotekos paslaugomis, tačiau dėl saugumo ir organizacinių priežasčių nėra galimybės kiekvieną nuteistąjį individualiai lydėti į biblioteką. Be to, Lietuvos kalėjimų tarnybos Šiaulių kalėjime (toliau – Šiaulių kalėjimas) vadovaujamosi Šiaulių kalėjimo viršininko 2023 m. gegužės 15 d. sprendimu Nr. VO-24-25 patvirtintu Naudojimosi Šiaulių kalėjimo bibliotekos paslaugomis tvarkos aprašu. Šio aprašo 9 punktą numato, jog *„Vieną kartą per mėnesį nuteistieji iki gyvos galvos ir kalėjimo režimu turi galimybę apsilankyti bibliotekoje ir knygas išsirinkti patys. Tokia teisė suteikiama tik nuolatiniam bibliotekos Skaitytojams. Apsilankymo trukmė – ne ilgiau kaip 15 min, apie poreikį apsilankyti bibliotekoje Skaitytojas turi iš anksto rašytiniu prašymu*

informuoti Bibliotekininką“ (čia ir toliau citatų kalba netaisyta). Atkreiptinas dėmesys, jog rašto 2.4 papunktyje nurodoma, kad pareiškėjas pateikė skundą dėl „*nesudarytos galimybės išpažinti islamo tikėjimą ir nesudarytos galimybės naudotis biblioteka*“, tačiau Lietuvos kalėjimų tarnybos pateiktame 2025-12-02 atsakyme Nr. 2S-9715 „*cituojami teisės aktai, tačiau nėra pasisakyta dėl Pareiškėjo <...> nurodytų aplinkybių*“. Informuojame, jog Lietuvos kalėjimų tarnyboje buvo gautas Lietuvos Respublikos lygių galimybių kontrolieriaus 2025-11-05 raštu Nr. 2G-4343 persiųstas pareiškėjo skundas, kuriame vienintelė pateikta informacija, susijusi su galimybėmis naudotis biblioteka – „*<...> nėra užtikrinamas reikiamas kiekis literatūros knygų ir kita*.“ (dokumentų kopijos nepridedamos atsižvelgiant į tai, jog kopijos pateiktos ankstesniu Lietuvos kalėjimų tarnybos raštu). Taigi, Lietuvos kalėjimų tarnybos pateiktame 2025-12-02 atsakyme Nr. 2S-9715 pateikiama aiški ir konkreti informacija, tiesiogiai atsakanti į pareiškėjo pateiktą nusiskundimą. Minėtame skunde nebuvo minimi jokie kiti pareiškėjo pateikti kreipimaisi, į kuriuos, jo nuomone, Lietuvos kalėjimų tarnyba turėjo pasisakyti, todėl rašto 2.4 papunktyje nurodytos aplinkybės laikytinos klaidinančiomis. Pareiškėjas turi galimybę naudotis bibliotekos paslaugomis, gauti išduodamas knygas bei elektroninę skaityklę, tačiau lankymasis bibliotekoje suteikiamas tik nuolatiniais skaitytojams. Pabrėžiame, jog pareiškėjas dėl lankymosi bibliotekoje visais atvejais gali kreiptis į atsakingus kalėjimo pareigūnus.“

2.4. „Ivertinus galiojantį teisinį reglamentavimą, pažymėtina, kad teisės aktai nustato pareigą užtikrinti suimtiesiems (nuteistiesiems) galimybę pasinaudoti higieninio švarinimo (dušo) paslaugomis ne rečiau kaip du kartus per savaitę – tokia teisė yra užtikrinama ir Šiaulių kalėjime. Nurodome, jog pateiktais duomenimis, kiekvienoje gyvenamojoje patalpoje yra įrengta vandentiekio sistema, todėl po kirpėjo paslaugų suteikimo yra galimybė nusiprausti gyvenamojoje patalpoje. Pabrėžiame, jog patikrinus dokumentų valdymo bendrąją informacinę sistemą nuo 2025-12-01 iki 2026-03-23 nenustatyta, jog pareiškėjas būtų pateikęs prašymų ar skundų, susijusių su dušo naudojimu po kirpėjo paslaugų gavimo. Be to, rašte nėra pateikiama jokia konkreti informacija, susijusi su pareiškėjo nusiskundimais, t. y. kada konkrečiai, jo teigimu, nebuvo sudaryta galimybė nusiprausti ar išsiplauti galvą, kada (ar) buvo kreiptasi į kalėjimo pareigūnus ar Lietuvos kalėjimų tarnybos direktorių ir pan., todėl konkrečių duomenų pateikimas nėra galimas.“

2.5. „Informuojame, kad Šiaulių kalėjime yra įrengta skalbykla, apie kurios paslaugas nuteistieji (suimtieji) yra informuoti bei, kilus klausimams, visais atvejais gali kreiptis į atsakingus pareigūnus bei Turto valdymo skyriaus darbuotojus. Pažymėtina, kad mokestis už viršutinių drabužių skalbimą Šiaulių kalėjime nėra taikomas, todėl suimtieji ir nuteistieji turi galimybę pasinaudoti šia paslauga be papildomų finansinių įsipareigojimų. Viršutiniai drabužiai, kurie yra būtini kalinimo laikotarpiu, yra skalbiami reguliariai. Pateiktais duomenimis, drabužių skalbimo tvarka yra organizuojama taip: pirmo aukšto viršutiniai drabužiai yra surenkami ir skalbiami pirmadieniais, antro aukšto drabužiai – antradieniais, o trečio aukšto drabužiai – trečiadieniais. Po skalbimo išskalbti ir išdžiovinti viršutiniai drabužiai yra atiduodami ketvirtadieniais. Esant situacijai, kai drabužiai nespėjami išdalinti ketvirtadienį, jie turi būti išdalinti per artimiausias penkias darbo dienas, siekiant užtikrinti, kad visi kalinimo įstaigoje esantys suimtieji/nuteistieji gautų jiems priklausančius drabužius laiku. Svarbu pažymėti, kad tam tikri drabužiai, tokie kaip striukės arba stori megztiniai, paprastai nėra skalbiami reguliariai. Tačiau, jeigu suimtas arba nuteistas pageidauja, jis turi teisę prašyti, kad šie drabužiai būtų išskalbti. Taip pat informuojame, kad drabužių skalbimas yra vykdomas centralizuotai Šiaulių kalėjime, todėl galimybės vežti rūbus skalbti į laisvę nėra, kadangi įstaiga neturi sudarytos sutarties su šios paslaugos tiekėju. Konkrečių teisės aktų nuostatų, numatančių skalbimo procedūras kalėjimuose, įtvirtinta nėra, atsižvelgiant į kiekviename kalėjime pritaikomą jo organizavimo specifiką.“

2.6. „Patiksliname, jog pateiktais duomenimis šiuo atveju pareiškėjui buvo nurodyta prašymą pateikti ant parduotuvės prašymo (t. y. pateikti prašymą užsakyti prekes iš

parduotuvės), kadangi dantų pastą ir šepetėlį buvo galimybė užsisakyti būtent per parduvę, o nuteistojo pateiktas prašymas susijęs su daiktų, neužsakomų per parduvę, įsigijimu. Pareiškėjas žodžiu buvo informuotas apie tai, jog, kadangi šias prekes galima užsakyti per apiprekinimo paslaugą teikiančią įmonę, turėtų būti teikiamas būtent toks prašymas, tačiau nuteistasis atsisakė pateikti tinkamo pobūdžio prašymą.“

2.7. „Turto valdymo skyriaus darbuotojų pateiktais duomenimis, pažymime, kad 2025 m. lapkričio 18 d. buvo kreiptasi į tiekėją dėl vaistinių preparatų ir vitaminų kainų nustatymo. 2025 m. lapkričio 20 d. buvo gautas atsakymas, kuriame nurodoma, jog kainos nustatomos „<...> pagal vidutinę statistinę kainą +15%, kaip ir su maisto kainomis“. Siekiant patikslinimo, 2026 m. sausio 15 d. kreiptasi į tiekėją dėl vaistinių preparatų ir vitaminų kainų nustatymo. Buvo gautas atsakymas, jog „*Vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų kainų apskaičiavimui yra naudojamos UAB „Gintarinė vaistinė“ taikomos kainos. Pažymime, kad jokiame galiojančiame teisės akte nėra nustatytas konkretus prekybos įmonių (vaistinių), kurių kainos turi būti naudojamos kainų apskaičiavimui, sąrašas. Atitinkamai toks sąrašas nėra reglamentuotas ir teisės akto nuostata, nustatanti tokį sąrašą, neegzistuoja*“. 2026 m. vasario 25 d. pakartotinai buvo kreiptasi į tiekėją dėl vaistinių preparatų ir vitaminų kainų. Buvo gautas atsakymas: „*Kaip nurodyta ankstesniame rašte, vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų kainų apskaičiavimui taikomos UAB „Gintarinė vaistinė“ nustatytos kainos. Taip pat pažymėta, kad vaistiniams preparatams, vitaminams ir maisto papildams, kurių nėra internetinės parduvės „Barbora“ asortimente, 15 proc. antkainis nėra taikomas*“. Atsižvelgiant į tai, nurodome, jog patikrinimo metu vaistinių preparatų, vitaminų ir maisto papildų, neįtrauktų į sutartį, kainos nėra tikrinamos. Higienos prekių (dantų šepetėlių, dantų pastos) kainos tikrinamos, patikrinant, ar jos neviršija numatytų sutartyje. Pateiktais duomenimis, nustačius neatitikimus, jie pažymimi patikrinimo akte, tačiau dantų šepetėlių ir dantų pastos kainos neviršijo sutarties kainų, todėl į patikrinimo aktus neįtrauktos.“

TYRIMUI REIKŠMINGOS TEISĖS AKTŲ NUOSTATOS

1. *Europos Tarybos Ministrų komiteto 2006 m. sausio 11 d. rekomendacijos Nr. R(2006)2 „Dėl Europos kalėjimų taisyklių“:*

19.4 *papunktis:* „Turi būti įrengta tinkama įranga tam, kad kiekvienas kalinys galėtų prausti klimatinės sąlygas atitinkančioje temperatūroje, jei įmanoma, kiekvieną dieną, tačiau ne rečiau kaip du kartus per savaitę (arba dažniau, jei reikalinga) tam, kad būtų užtikrinti higienos reikalavimai.“

19.5 *papunktis:* „Kalinių asmeniniai daiktai, drabužiai bei miegamosios vietos turi būti švarūs ir tvarkingi.“

22.1 *papunktis:* „Kiekvienam kaliniui turi būti pateikiamas pilnavertis maistas, atitinkantis jų lytį, amžių, sveikatą, fizinę būklę, religiją, kultūrą ir jų darbo pobūdį.“

23.4 *papunktis:* „Konsultacijos ir kitas bendravimas, įskaitant susirašinėjimą teisiniais klausimais tarp kalinių ir jų konsultantų, turi būti konfidencialūs.“

28.5 *papunktis:* „Kiekvienoje kalinimo įstaigoje turi būti biblioteka, kuria galėtų naudotis visi kaliniai, būtų aprūpinta dideliu kiekiu laisvalaikio ir mokomosios literatūros, knygų ir kitų spaudinių.“

29.2 *papunktis:* „Kalėjimų režimas kiek įmanoma turi būti organizuotas taip, kad leistų kaliniams praktikuoti savo religiją ir tikėjimus, dalyvauti šių religijų ar tikėjimų pamaldose arba susirinkimuose, vedamuose pripažintų šių religijų atstovų, turėti privačių pasimatymų su šių religijų atstovais, taip pat turėti nuosavų knygų ir literatūros, susijusių su jų religija ar tikėjimais.“

30.1 *papunktis:* „Kiekvienam atvykusiam kaliniui ir tiek dažnai, kiek reikalinga, turi būti suteikta rašytinė ir žodinė informacija jam suprantama kalba apie kalėjime esamas drausmės taisykles ir apie teises ir pareigas kalėjime.“

31.5 *papunktis:* „Kaliniai, atsižvelgiant į higienos, tvarkos ir saugumo reikalavimus, turi turėti galimybę nusipirkti ar kitaip įsigyti prekių, įskaitant gėrimus ir maistą, ne didesnėmis kainomis, nei kad yra laisvėje.“

72.4 *papunktis:* „Darbuotojų darbas turi atitikti jiems keliamus aukštus asmeninius ir profesinius reikalavimus.“

73 *punktas:* „Kalėjimo valdžiai taisyklių, susijusių su personalo veikla, laikymasis turi būti prioritetas.“

75 *punktas:* „Darbuotojai visada turi elgtis ir atlikti savo pareigas taip, kad geru pavyzdžiu galėtų daryti įtaką kaliniams ir įgytų jų pagarbą.“

2. Nacionalinės teisės aktai:

2.1. *Bausmių vykdymo kodekso:*

4 *straipsnio „Bausmių vykdymo principai“ 1 dalis:* „Bausmių vykdymas grindžiamas šiais principais: [...]; 5) humanizmo. Šio principo esmė ta, kad vykdant bausmes taikomos priemonės neturi apriboti nuteistojo teisių ir laisvių, jei tai nėra pagrįsta ir būtina; be to, bausmės vykdymu nesiekama žmogaus kankinti, žiauriai su juo elgtis arba žeminti jo orumo, o medicinos, biologiniai ir kitokie mokslo bandymai su nuteistaisiais draudžiami, net jei patys nuteistieji sutiktų, kad jie būtų atliekami; [...].“

38 *straipsnio „Laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų teisė bausmės atlikimo vietoje turėti asmeninių daiktų, šių daiktų įgijimo būdai ir naudojimosi tais daiktais reikalavimai“*

2 *dalis:* „Atviro tipo bausmės atlikimo vietose bausmę atliekantys nuteistieji asmeninius daiktus perkasi savarankiškai. Uždaro arba pusiau atviro tipo bausmės atlikimo vietose bausmę atliekančių nuteistųjų apsipirkimą organizuoja laisvės atėmimo vietų įstaiga.“

42 *straipsnio „Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų teisė gauti teisinę pagalbą“:*

1 dalis: „Nuteistieji turi teisę teisingumo ministro nustatyta tvarka nekliudomai susitikti, susirašinėti su savo advokatu (advokato padėjėju) ir jam skambinti. Šių susitikimų ir skambinimo kartų skaičius ir trukmė, taip pat laiškų kiekis neribojami.“

2 dalis: „Nuteistiesiems bendraujant su savo advokatu (advokato padėjėju) turi būti užtikrinamas jų bendravimo konfidencialumas. Kiekvienas nuteistojo susitikimas su advokatu (advokato padėjėju) vyksta laisvės atėmimo vietų įstaigos nustatytu laiku ir negali tęstis ilgiau kaip aštuonias valandas.“

92 straipsnio „Arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų buities poreikių užtikrinimo sąlygos“:

5 dalis: „Arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekantiems nuteistiesiems tiekiamas maistas turi atitikti rekomenduojamas paros maistinių medžiagų ir energijos normas ir, kiek tai įmanoma, – jų religinius įsitikinimus. Maistu šie nuteistieji aprūpinami nemokamai.“

7 dalis: „Jeigu nėra sudarytų sąlygų nuteistiesiems savarankiškai naudotis skalbyklos paslaugomis, ne rečiau kaip kartą per savaitę jiems turi būti sudarytos sąlygos gauti išskalbtą patalynę (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę) ir apatinius drabužius. Nuteistiesiems jų pageidavimu turi būti suteikta galimybė naudotis kirpėjo paslaugomis, bet ne dažniau kaip du kartus per mėnesį.“

10 dalis: „Arešto ir laisvės atėmimo bausmės atliekančių nuteistųjų maitinimo, aprūpinimo drabužiais, avalyne ir higienos priemonėmis tvarką nustato teisingumo ministras.“

2.2. Bausmių vykdymo sistemos įstatymo 11 straipsnis „Bausmių vykdymo sistemos pareigūnų pareigos“: „Bausmių vykdymo sistemos pareigūnai privalo: [...] 2) gerbti ir ginti žmogaus orumą, užtikrinti ir saugoti žmogaus teises ir laisves; [...] 5) elgtis ir savo pareigas atlikti taip, kad geru pavyzdžiu galėtų daryti įtaką suimtiesiems ir nuteistiesiems, įgytų jų ir kitų asmenų pagarbą; [...]“

2.3. Seimo kontrolierių įstatymo 2 straipsnio „Pagrindinės šio įstatymo sąvokos“ 1 dalis: „Biurokratizmas – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai.“

2.4. Viešojo administravimo įstatymo:

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“: „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 4) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...] 9) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...]“

10 straipsnio „Administracinių sprendimų priėmimas“ 5 dalis: „Administraciniame sprendime turi būti nurodyta: [...] 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; [...]“

11 straipsnio „*Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas*“ 1 dalis: „Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.“

2.5. *Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875:*

42 punktas: „Į prašymą ar skundą paprastai atsakoma tokiu būdu, koku buvo pateiktas prašymas ar skundas. Jeigu asmens prašyme ar skunde buvo nurodytas būdas, kuriuo asmuo pageidauja gauti atsakymą, atsakoma nurodytu būdu. Jeigu asmuo, pateikdamas prašymą ar skundą vietoje (institucijoje), aiškiai žodžiu nurodo pageidaujamą atsakymo gavimo būdą, asmenį aptarnaujantis institucijos darbuotojas tą informaciją užfiksuoja ir asmeniui yra atsakoma jo pageidautu būdu.“

45 punktas: „Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: 45.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; 45.2. į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; 45.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka; 45.4. į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma.“

2.6. *Lietuvos higienos normos HN 134:2015 „Laisvės atėmimo vietų ir teritorinių policijos įstaigų areštinių sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. V-908:*

18 punktas: „Karštas vanduo turi būti tiekiamas į dušo, skalbyklos, kirpyklos, ilgalaikių pasimatymo kambarių patalpas.“

40 punktas: „Laisvės atėmimo vietose laikomiems asmenims turi būti sudarytos sąlygos skalbti ir džiovinti asmeninius apatinius ir viršutinius drabužius, jeigu jie neskalbiami centralizuotai ir jeigu laisvės atėmimo vietose laikomi asmenys neaprūpinami švariais apatiniais ir viršutiniais drabužiais.“

43 punktas: „Ligos skalbiniai ir rankšluosčiai (jeigu jais aprūpinama) turi būti keičiami atsižvelgiant į jų užterštumą, bet ne rečiau kaip vieną kartą per savaitę.“

44 punktas: „Laisvės atėmimo vietose, policijos areštinėse laikomiems asmenims turi būti sudaryta galimybė ne rečiau kaip vieną kartą per savaitę nusiprausti duše.“

2.7. *Laisvės atėmimo vietų įstaigos vidaus tvarkos taisyklių, patvirtintų teisingumo ministro 2022 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1R-444:*

24 punktas: „Iš užrakintų gyvenamųjų aukštų, gyvenamųjų patalpų (kamerų) arba palatų suimtieji ar nuteistieji išleidžiami: [...]; 24.4. paskambinti telefonu; 24.5. į valgyklą, dušą (ne rečiau kaip 2 kartus per savaitę, o kai yra sudarytos sąlygos – kasdien), resocializacijos priemonės, susitikimus su gynėju (advokatu ar jo padėjėju); [...].“

41 punktas: „Laisvės atėmimo vietų įstaigoje, suimtiesiems ir nuteistiesiems prieinamose ir matomose vietose, skelbiamos suimtųjų ir nuteistųjų teisės, pareigos, jiems taikomi draudimai, dienotvarkė ir kita su suėmimo ar bausmių vykdymu susijusi aktuali informacija. Laisvės atėmimo vietų įstaigos administracijos padaliniuose, kuriuose bausmė ar suėmimas vykdomas užsieniečiui, taip pat skelbiami jo valstybės diplomatinės atstovybės ir konsulinių įstaigų kontaktai.“

42 punktas: „Lengvajai grupei priskirtiems nuteistiesiems (išskyrus nuteistuosius, atliekančius Bausmių vykdymo kodekso 79 straipsnio 2 dalyje nurodytą drausminę nuobaudą) laisvės atėmimo vietų įstaigoje leidžiama įsigyti ir turėti: [...]; 42.5. kitų daiktų ir reikmenų: [...]; 42.5.16. vaistinių preparatų, kuriais Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos viršininko nustatyta tvarka leidžiama

prekiauti vaistinių preparatų mažmeninės prekybos įmonėms, receptinių vaistinių preparatų, kurie nuteistajam paskirti ir jo įsigyti iki atvykimo į laisvės atėmimo vietų įstaigą, kai turi būti tęsiamas gydymo kursas (gamintojų pakuotėmis), vitaminų (gamintojų pakuotėmis, ne daugiau kaip 60 tablečių arba kapsulių), laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus patvirtintame sąraše nurodytų maisto papildų (gamintojų pakuotėmis, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatytais kiekiais), gydytojo rekomenduotų medicinos priemonių (nuteistiesiems, gavusiems rašytinį laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliojimo pareigūno leidimą įsigyti ir turėti medicinos priemonių); [...].“

78 punktas: „Nuteistieji, išskyrus bausmę atliekančius atviro tipo bausmės atlikimo vietose ir moteris, kurioms leista gyventi netoli bausmės atlikimo vietos esančiose gyvenamosiose patalpose, gali skambinti telefonu arba naudotis interneto telefonija tik dienotvarkėje nustatytu laisvalaikio metu. Naudojantis interneto telefonija suimtiesiems ir nuteistiesiems leidžiama skambinti tik savo artimiesiems. Paskambinti kitiems asmenims naudojantis interneto telefonija suimtajam ar nuteistajam leidžiama tik gavus laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliojimo pareigūno leidimą.“

80 punktas: „Suimtajam leidžiama kalbėti telefonu tik laisvės atėmimo vietų įstaigos pareigūnui įsitikinus, kad suimtas surinko asmens, kuriam leidžiama skambinti, telefono numerį. Laisvės atėmimo vietų įstaigos pareigūnas gali pats surinkti abonento, kuriam paskambinti pageidauja suimtas, numerį. Kai suimtas arba nuteistas skambina naudojantis interneto telefonija, pokalbio pradžioje laisvės atėmimo vietų įstaigos pareigūnas įsitikina, kad suimtas arba nuteistas paskambino jo nurodytam artimajam (artimiesiems) arba asmeniui, kuriam tokiu būdu paskambinti leido laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus įgaliojimas pareigūnas (asmuo (asmenys), kuriam (kuriems) skambina suimtas ar nuteistas, turi pateikti (parodyti) asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą). Laisvės atėmimo vietų įstaigos pareigūnas turi teisę reguliariai patikrinti, ar skambinimo naudojantis interneto telefonija metu, suimtas ar nuteistas bendrauja tik su tuo (tais) asmeniu (asmenimis), kuriam (kuriems) jam buvo leista tokiu būdu paskambinti.“

81 punktas: „Jeigu įgyvendindamas savo teisę paskambinti suimtas ar nuteistas pažeidžia skambinimo tvarką, galimai daro nusikalstamas veikas, kitus teisės pažeidimus ir (ar) atlieka veiksmus, nesuderinamus su bausmės vykdymo tikslais, ir (arba) laisvės atėmimo vietų įstaigos pareigūnas nustato, kad skambinimo naudojantis interneto telefonija metu jis bendrauja su asmeniu (asmenimis), kuriam (kuriems) tokiu būdu paskambinti suimtas ar nuteistas nebuvo gavęs leidimo arba asmuo, su kuriuo nuteistas ketina bendrauti interneto telefonija, nepateikia (neparodo) asmens tapatybę patvirtinančio dokumento, laisvės atėmimo vietų įstaigos pareigūnas nutraukia pokalbį telefonu ar interneto telefonija. Nutrauktas pokalbis telefonu ar interneto telefonija laikomas įvykusi.“

311 punktas: „Suimtųjų ir nuteistųjų maitinimą organizuoja kalinimo įstaiga.“

312 punktas: „Suimtieji ir nuteistieji maitinami pagal valgiaraščius, kuriuos tvirtina laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius.“

313 punktas: „Nepilnamečiai, nėščios moterys ir krūtimi maitinančios motinos maitinamos 4 kartus per dieną, kiti suimtieji ir nuteistieji – 3 kartus per dieną. Maitinimo grafikas sudaromas taip, kad tarpai tarp maitinimų būtų ne trumpesni kaip 3 ir ne ilgesni kaip 5 valandos (išskyrus miegui skirtą laiką).“

314 punktas: „Kameroje laikomiems suimtiesiems ir nuteistiesiems maistas į kameras pristatomas šilumą palaikančiuose įrenginiuose. Kiti nuteistieji maitinami bausmės atlikimo vietos valgykloje. Nuteistųjų maitinimosi valgykloje grafiką tvirtina laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius arba jo įgaliojimas darbuotojas.“

321 punktas: „Suimtiesiems ir nuteistiesiems, kuriems dėl objektyvių priežasčių negalima užtikrinti maitinimo pagal dienotvarkę, laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus nustatyta tvarka išduodamas sausas davinyš.“

2.8. *Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos direktoriaus 2022 m. rugpjūčio 8 d. įsakymo Nr. V-285 „Dėl Maisto papildų, leidžiamų įsigyti laisvės atėmimo vietų įstaigų parduotuvėse, sąrašo patvirtinimo“:*

1 punktas: „Tvirtinu Maisto papildų, leidžiamų įsigyti laisvės atėmimo vietų įstaigų parduotuvėse, sąrašą (toliau – Sąrašas) (pridedama).“

3 punktas: „Įpareigoju Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Kalėjimų departamentas) pavaldžių įstaigų vadovus užtikrinti, kad laisvės atėmimo vietų įstaigų parduotuvėse būtų prekiaujama Sąraše nurodytais maisto papildais.“

2.9. *Laisvės atėmimo vietų įstaigų parduotuvėse parduodamų prekių kainų kontrolės taisyklių, patvirtintų Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos direktoriaus 2020 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-133:*

1 punktas: „Laisvės atėmimo vietų įstaigų parduotuvėse parduodamų maisto produktų, būtiniausių reikmenų ir kitų prekių (toliau – Prekės) kainų kontrolės taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato šiose įstaigose veikiančiose parduotuvėse parduodamų Prekių kainų kontrolės tvarką.“

2 punktas: „Šios Taisyklės parengtos siekiant kontroliuoti laisvės atėmimo vietų įstaigų parduotuvėse (toliau – Parduotuvė) nuteistiesiems ir suimtiesiems parduodamų Prekių pardavimo kainas.“

3 punktas: „Laisvės atėmimo vietų įstaigos direktorius ar jo įgaliotas asmuo, sudarydamas laisvės atėmimo vietų įstaigoje laikomų nuteistųjų ir suimtųjų asmenų apiprekinimo paslaugų teikimo sutartį (toliau – Sutartis), privalo įtraukti į Sutartį nuostatas, kurios užtikrintų, kad: 3.1. Sutartyje nurodytos Prekės visą Sutarties galiojimo laikotarpį būtų Parduotuvės asortimente; 3.2. Parduotuvėje parduodamų Prekių kainos neviršytų Sutartyje jos šalių sulygtų kainų; 3.3. Paslaugos teikėjo nustatytos kainos Prekėms, kurios nėra įtrauktos į Sutartį, neviršytų daugiau kaip 15 (penkiolika) procentų tų pačių savybių prekių kainų, palyginus jas su Lietuvos Respublikos teritorijoje registruotos ir jos teritorijoje prekiaujančios UAB „Barbora“ internetinės parduotuvės maisto ir kitų prekių kainomis (www.barbora.lt); 3.4. Paslaugos teikėjui būtų taikoma atsakomybė dėl Sutarties dalies, susijusios su parduodamų prekių kainų reguliavimu, nevykdymą; [...]; 3.7. Paslaugos teikėjas Parduotuvėje parduodamų prekių kainoraštį pateiktų laisvės atėmimo vietų įstaigos administracijai, tam, kad ji būtų galima paskelbti įstaigos internetinėje svetainėje. Taip pat nedelsiant (bet ne rečiau kaip 1 kartą per savaitę) įstaigos administracijai turi būti pateiktas kainoraščio atnaujinimas(-ai)/pakeitimas(-ai); [...].“

4 punktas: „Laisvės atėmimo vietų įstaigose veikiančių Parduotuvių Prekių kainų kontrolę atlieka šių įstaigų direktorių sudarytos komisijos.“

5 punktas: „Laisvės atėmimo vietų įstaigų Parduotuvėse parduodamų Prekių kainos turi būti tikrinamos ne rečiau kaip kartą per mėnesį. Tikrinamos atsitiktine tvarka atrinktos parduodamų Prekių (ne mažiau kaip 20 pozicijų) kainos, dėl kurių dažniausiai gaunami skundai.“

6 punktas: „Patikrinimų metu turi būti vertinama, ar: 6.1. Prekių kainos neviršija šių Prekių kainų, nurodytų Sutartyje; 6.2. Prekių kainos neviršija šių Prekių kainų pagal Taisyklių 3.3 punktą.“

7 punktas: „Neradus tapačios prekės, lyginamos atitinkamai tų pačių savybių, to pačio mato vieneto mažiausios prekių kainos.“

8 punktas: „Jei tikrinimo metu pasirinktai Prekei taikoma nuolaida, jos kainos vertinimas atliekamas pagal įprastą kainą be nuolaidos.“

10 punktas: „Jeigu paslaugos teikėjas pažeidžia Sutarties nuostatas pagal Taisyklių 3.2 p. ir 3.3. p. ir tai nurodyta patikrinimo aktuose, įstaiga nedelsiant turi kreiptis į paslaugos teikėją ir reikalauti sumažinti kainas. Už pasikartojančius pažeidimus iki Sutarties galiojimo pabaigos įstaiga turi taikyti paslaugos teikėjui atsakomybę pagal Taisyklių 3.4 ir 3.5 punktuose nustatytas nuostatas.“

12 punktas: „Už šių Taisyklių nuostatų vykdymą laisvės atėmimo vietų įstaigoje atsakingas įstaigos direktorius.“

2.10. *Laisvės atėmimo vietų įstaigose laikomų suimtųjų ir nuteistųjų skambinimo ir kalbėjimo telefonu bei naudojimosi interneto telefonija tvarkos aprašo, patvirtinto Kalėjimų*

departamento prie Teisingumo ministerijos direktoriaus 2018 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. V-430, 12 punktas: „Suimtiesiems ir nuteistiesiems skambinimas ir kalbėjimas telefonu ar naudojimas internetu telefonija organizuojamas, vadovaujantis laisvės atėmimo vietų įstaigos direktoriaus patvirtinta tvarka ir dienotvarkė.“

2.11. Resocializacijos skyrių veiklos tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos kalėjimų tarnybos direktoriaus 2024 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V-446:

90 punktas: „Suimtojo / nuteistojo naudojimas riboto interneto prieiga (toliau – RIP) organizuojamas sudarant grafiką.“

91 punktas: „Suimtas / nuteistas apie pageidavimą pasinaudoti RIP kalėjimo kontaktiniam pareigūnui praneša žodžiu arba raštu, nurodydamas pageidaujamą pasinaudojimo RIP datą, laiką ir trukmę.“

92 punktas: „Kontaktinis pareigūnas informaciją apie suimtųjų / nuteistųjų pageidavimą naudotis RIP perduoda UK [Užimtumo komandos] koordinatoriui.“

93 punktas: „UK koordinatorius arba jo pavedimu kitas UK specialistas sudaro RIP naudotojų grafiką ir DVS priemonėmis perduoda jį SVS.“

94 punktas: „Suimtajam / nuteistajam suteikiama galimybė RIP naudotis nuo 30 iki 60 min.“

95 punktas: „Suimtieji / nuteistieji, pageidaujantys RIP naudotis reguliariai ar ilgiau nei 60 minučių, kontaktiniam pareigūnui raštu pateikia prašymą, nurodydami naudojimosi RIP pageidaujamą datą, laiką, trukmę.“

96 punktas: „Kontaktinis pareigūnas suimtojo / nuteistojo prašymą DVS derina su UK koordinatoriumi ir perduoda LAVĮ direktoriaus įgaliotam pareigūnui sprendimui priimti.“

97 punktas: „UK koordinatorius arba jo pavedimu kitas UK specialistas apie sprendimą ir galimybę naudotis RIP informuoja suimtąjį / nuteistąjį.“

2.12. Naudojimosi Šiaulių kalėjimo bibliotekos paslaugomis tvarkos aprašo, patvirtinto Šiaulių kalėjimo viršininko 2023 m. gegužės 15 d. sprendimu Nr. VO-24-25:

5 punktas: „Knygos suimtiesiems ir nuteistiesiems išduodamos 4 kartus per savaitę:

- Antradienis – režiminio korpuso 1 aukštas;
- Trečiadienis – režiminio korpuso 2 aukštas;
- Ketvirtadienis – režiminio korpuso 3 aukštas;
- Penktadienis – ūkio aptarnavimo būrys.

Jeigu knygų išdavimo diena sutampa su nedarbo diena, tuomet Skaitytojams knygos yra išduodamos artimiausią darbo dieną. Apie knygų išdavimo grafiko pakeitimus informuoja Resocializacijos skyriaus bibliotekininkas (toliau – Bibliotekininkas) viešu skelbimu Šiaulių kalėjimo režiminiame korpuse.“

6 punktas: „Suimtieji ir nuteistieji pateikia žodinius prašymus Resocializacijos skyriaus specialistui, nurodydami konkrečią knygą (pavadinimas, autorius) arba žanrą, kurią pageidauja paskaityti, ir perduoda juos Bibliotekininkui. Bibliotekininkas parengia pažymą ir siunčia ją Resocializacijos skyriaus viršininkui susipažinimui.“

7 punktas: „Skaitytojui išduodama viena knyga arba elektroninė knygų skaityklė, išskyrus Šiaulių kalėjime laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems iki gyvos galvos ir kalėjimo režimu – jiems išduodamos ne daugiau kaip dvi knygos arba elektroninė knygų skaityklė. Kita knyga išduodama, tik gražinus ankščiau turėtą. Bibliotekininkas elektroninę knygų skaityklę Skaitytojui išduoda pilnai pakrautą.“

9 punktas: „Vieną kartą per mėnesį nuteistieji iki gyvos galvos ir kalėjimo režimu turi galimybę apsilankyti bibliotekoje ir knygas išsirinkti patys. Tokia teisė suteikiama tik nuolatiniais bibliotekos Skaitytojams. Apsilankymo trukmė – ne ilgiau kaip 15 min, apie poreikį apsilankyti bibliotekoje Skaitytojas turi iš anksto rašytiniu prašymu informuoti Bibliotekininką. Apsilankymo data nustatoma individualiai, atsižvelgus į Skaitytojų bei Saugumo valdymo skyriaus žmogiškųjų išteklių skaičių.“

TEISMŲ PRAKTIKA

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. kovo 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1581-756/2018:

„[...] skambinimas internetinės telefonijos būdu nėra savarankiška nauja teisė, o tik vienas iš teisės skambinti ir kalbėti telefonu realizavimo būdų. Šiuo aspektu pažymėtina, kad Taisyklių 124 punkto lingvistinė ir loginė analizė leidžia spręsti, kad galimybė kalbėti internetine telefonija yra alternatyvi komunikacijos priemonė, t. y. ji yra prilyginama telefoniniams skambučiams. Kitaip tariant, pataisos įstaigos privalo užtikrinti nuteistiesiems sąlygas skambinti telefonu, o esant galimybėms ir internetine telefonija. [...] Todėl toks nuteistojo bendravimo su kitais asmenimis būdas laikytinas alternatyva skambinimui ir kalbėjimui telefonu, kuris gali būti įgyvendinamas atsižvelgiant į pataisos įstaigoje esančias technines galimybes.“

TYRIMUI REIKŠMINGA SEIMO KONTROLIERIŲ DARBO PRAKTIKA

1. Seimo kontrolierė, atlikusi tyrimą pagal 2023 m. kovo 24 d. gautą pareiškėjo skundą dėl Šiaulių kalėjimo pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai neužtikrinant telefoninių pokalbių su advokatu konfidencialumo, surašė pažymą Nr. [4D-2023/1-311](#), kurioje, atsižvelgusi į skundo tyrimo metu gautą informaciją, teisinį reglamentavimą ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką, pažymėjo, jog nepaisant to, kad nagrinėjamu atveju nebuvo nustatytas pareiškėjo teisių pažeidimo faktas, susirūpinimą kelia aplinkybė, jog Šiaulių kalėjimo trečiajame aukšte įrengti telefono aparatai nėra labai nutolę vienas nuo kito ir nuo gyvenamųjų patalpų. Ši aplinkybė leidžia daryti prielaidą, kad tiek Šiaulių kalėjimo pareigūnai, tiek kiti pašaliniai asmenys gali atsitiktinai nugirsti suimtojo (nuteistojo) ir jo advokato konfidencialių pokalbį.

Seimo kontrolierė pažymoje taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad Europos Žmogaus Teisių Teismas (toliau – EŽTT) savo praktikoje (Insanov prieš Azerbaidžaną, peticijos Nr. 16133/08; Chodorkovskiy ir Lebedev prieš Rusiją, peticijų Nr. 11082/06 ir 13772/05) yra nustatęs Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – Konvencija) 6 straipsnio 3 dalies c punkto pažeidimus dėl to, kad pareiškėjai teismo posėdžio metu buvo laikomi metaliniuose narvuose, apsuptuose apsaugos darbuotojų, kurie galėjo nugirsti žodinių kaltinamųjų ir jų advokatų bendravimą, o tai, EŽTT nuomone, yra neleistina, net jeigu tai nutiko atsitiktinai.

Siekdama užkirsti kelią pirmiau nurodytiems Konvencijos pažeidimams, Seimo kontrolierė LKT direktoriui rekomendavo imtis papildomų priemonių, siekiant užtikrinti suimtojo (nuteistojo) ir jo advokato telefoninio pokalbio konfidencialumą, pašalinant riziką nugirsti tokius pokalbius atsitiktinai.

2. Seimo kontrolierė, atlikusi tyrimą pagal 2023 m. gegužės 25 d. gautą pareiškėjo skundą dėl Šiaulių kalėjimo pareigūnų veiksmų (neveikimo), neužtikrinant privatumo naudojantis taksofonu, surašė pažymą Nr. [4D-2023/1-547](#), kurioje dar kartą atkreipė LKT direktoriaus dėmesį į pažymoje Nr. [4D-2023/1-311](#) pateiktą rekomendaciją.

3. Seimo kontrolierė, atlikusi tyrimą pagal 2026 m. sausio 19 d. gautą pareiškėjo skundą dėl LKT Pravieniškių 1-ojo kalėjimo pareigūnų veiksmų, susijusių su asmens privatumo skambinant ir kalbant telefonu užtikrinimu, surašė pažymą Nr. [5D-2026/2.1-85](#), kurioje LKT direktoriui rekomendavo apsvarstyti galimybę taksofonus visuose kalėjimuose įrengti kuo labiau nuo bendro naudojimo patalpų izoliuotose vietose arba kreiptis į paslaugos teikėją ir užtikrinti papildomų garsą slopinančių priemonių įrengimą ant esamų telefonų aparatų, taip užtikrinant skambinančiųjų teisę į pokalbių privatumą.